

DE KORHAAN

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

verenigingsorgaan van de vogelwerkgroep het gooi e.o

verschijnt 5x per jaar

Redactie : Henk Hardon
Wim Duurland

Redactie adres : M.Simonszhof 84, 1216 LM Hilversum

Verzending en ledenadministratie : Bep Dwars-van Achterberg,
Prinsenstraat 15, 1211 LS Hilversum
tel. 035-233973

Illustraties : C.v.d.Baan: pag 47 en 55
R.Sinoo : pag. 46

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.

De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

INLEVEREN COPY : UITERLIJK 1 JULI

INHOUDSOPGAVE

- 29 : Van de redactie
- 29-30 : Programma
- 30-36 : Bestuursmededelingen
- 36-42 : De vogelbevolking van de 's-Gravelandse Buitenplaatsen
- 42-47 : Broedvogels in de bebouwde kom van Eemnes in 1984
- 48-49 : De midwinter-watervogeltelling 1988
- 49-50 : Van voorwereldlijke reptielen, geduldige schildwachten, helikopters en nog veel meer
- 51-52 : Ontvangen literatuur
- 53-55 : Veldwaarnemingen
- 56 : Inhoudsopgave "De Korhaan" 1986

VAN DE REDAKTIE

Door de Vereniging voor Vogelbescherming 's-Gravenhage en Omstreken" is een rapport uitgegeven, getiteld "Vogels in en rond Den Haag". Het bevat een opgave van de aantallen broedvogels in Den Haag, Rijswijk, Voorburg, Wassenaar en Leidschendam.

Belangstellenden kunnen het rapport bestellen door overmaking van f 9,- op giro 3586185 t.n.v. Penningmeester Haagse Vogelbescherming, onder vermelding van "Inventarisatierapport 1987".

PROGRAMMA

- Donderdag 28 apr. Op de laatste lezing voor de vakantie zal Willie Leurs ons dia's laten zien van zijn vakantie in Kenia. Aan bod komen onder andere Grote Zilverreiger, Sporenkievit, Steltkluut, Flamingo, Witte Pelikaan, Bonte Ijsvogel, Steppenarend, Grijs Wouw en diverse soorten Gieren en ook zoogdieren.
Aanvang 20.00 uur in de Goede Herderkerk, Sim.Stevinweg 146 te Hilversum.
- Zaterdag 7 mei Ochtend-wandelexcursie Oppad-Kromme Rade.
We verzamelen om 6.30 uur bij het begin van het Oppad. Dit begin punt kunt u bereiken door vanaf de Vreelandseweg de brug over te gaan richting 's Graveland, daarna direkt weer de eerste brug links over, even rechtdoor rijden en u bent bij het begin punt.
De excursie staat onder leiding van Adri Vermeule, Rick v. van den Akker en Inge Karsemeyer.
- Maandag 9 mei Laatste werk-kontakavond.
Aanvang om 20.00 uur in de Godelinde-Scholengemeenschap te Naarden.
- Zaterdag 28 mei Fietsexcursie langs de Vecht.
Voor deze excursie verzamelen we ons bij de van Meurs Golfkartonfabriek aan de Franse Kampweg te Bussum. Vertrek om 6.30 uur. Neem evt. wat te eten en drinken mee.
- Zondag 5 juni Ochtend-wandelexcursie rond de Amsterdamse waterleidingplassen o.l.v. Jan van Bergeik.
We verzamelen om 6.00 uur op het Oosterspoorplein te Hilversum.
- Zondag 4 sept. Ochtend-wandelexcursie Bergse Pad-Dammerkade.
We vertrekken om 8.00 uur vanaf de parkeerplaats naast de R.K.Kerk in Ankeveen.
De excursie is onder leiding van Rick v.d.Akker en Inge Karsemeyer.
- Maandag 12 sept. Eerste werk-contactavond na de zomervacantie.
Iedereen is weer van harte welkom om 20.00 uur in de Godelinde Scholengemeenschap te Naarden.

Zaterdag 17 sept. Ochtend-wandelexcursie door De Stulpe en rond het PLuismeer. Het vertrekpunt is midden in het dorp Lage Vuursche, waar we om 8.30 uur bijeenkomen. De excursie is onder leiding van Adrie Vermeule.

Donderdag 22 sept. Voor deze eerste lezing in het nieuwe seizoen staat het onderwerp nog niet vast. Goed opletten dus in de volgende Korhaan.

30/9-1-2/10

Najaarsweekend Terschelling.

Wilt U mee, neem dan contact op met Joke (tel.02154-18804) en maak de beraamde kosten van f 80,- over op girorekening nr. 2341621 t.n.v. Joke Hardon-v.Velsen te Baarn.

U moet zich niet alleen opgeven maar ook betalen vóór 1 september a.s.

Ondanks ons uitdrukkelijk verzoek om tijdige betaling bij het voorjaarsweekend zijn er nog steeds mensen die van mening schijnen te zijn dat dit niet zo nodig is. Maar dat is het wel want wij kunnen echt niet alles vooruit financieren.

Noodgedwongen moeten we er daarom toe overgaan om voor degenen die niet vóór 1 september betaald hebben de kosten te verhogen met f 5,- per persoon.

BESTUURSMEEDEDELINGEN

Nieuwe leden:

Mw.A.v.d.Geer	v.Ruyterstraat 24	1271 SV	Huizen	02152-66510
Mw.H.v.Grieken	Floralaan 5	1211 JT	Hilversum	035-46756
W.J.van Grondelle	Comeniushof 34	1216 HE	Hilversum	035-41038
Mw.E.C.v.Grondelle-Vermey	id.		id.	
M.D.v.d.Kamp	Celebeslaan 7	1217 GT	Hilversum	035-45864
Mw.N.M.Peters	Kerklaan 43	1251 JS	Laren	02153-82193
J.Timmermans	O.Amersfoortseweg 62A	1213 AE	Hilversum	035-234866
S.O.V.O.N.	Postbus 81	6573 ZH	Beek	08895-43753
St.Mondiaal Alternatief,	Postbus 1187	5602 BD	Eindhoven	040-421098
St.Biologische Werkgr.'t Gooi	Gr.Florislaan 20	1405 BT	Bussum	02159-42804

Adreswijzigingen:

R.v.d.Brink	J.Campertplein 35	1382 SV	Weesp	
Mw.A.Brouwer	Beatrixpl. 40	1402 TR	Bussum	
H.Dwars	Ruysstraat 50	1403 SK	Bussum	
M.v.Glahn	O.Loosdr.weg 192	1215 HN	Hilversum	
Mw.C.D.Kalkoene	Grastkamp 336	1103 PJ	Amsterdam ZO	
S.H.Poelstra	Eland 31	1273 GJ	Huizen	

Adres- en naamswijziging:

Mw J.M.Hoekstra	Schieland 110	1274 IE	Huizen (i.p.v. J.M.Proper)	
VWG Den Helder	Pr.Alexandersingel 40	1782 GT	Den Helder	02230-16228

Opgezegd:

J.van Riel Hilversum
Hr en Mw Stalenhoef Hillegom

BETALING CONTRIBUTIE

Degenen die de contributie voor 1988 nog niet voldaan hebben, verzoeken wij dringend dit vóór 15 mei a.s. in orde te maken.

Bij toezending van een herinnerings-acceptgiro zijn wij helaas genoodzaakt de hieraan verbonden kosten aan U in rekening te brengen.

VERSLAG VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING, 24 maart 1988, Goede Herderkerk,
Aanwezig: 52 leden. Hilversum.

1. Opening; Ingekomen stukken.

De voorzitter, Henk Hardon, opent om 20.00 uur de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom, in het bijzonder de ereleden R.Tabois en D.Jonkers.

Bericht van verhindering werd ontvangen van: Bernadette Magrijn, Joke Hardon, en de heren N.Dwars, J.Bos, H.Murris en N.Klippel.

Ingekomen: Brief Wereldnatuurfonds, waarin ons een subsidie ad f 1000.-- wordt toegezegd ten behoeve van het Gierzwaluw-dakpannen-projekt.

Henk stelt de zittende bestuursleden voor, ten behoeve van de aanwezige nieuwe leden.

2. Vaststelling verslag Alg. Ledenvergadering 27.3.1987.

Geen op- of aanmerkingen; verslag derhalve goedgekeurd.

3. Goedkeuring Jaarverslagen secretaresse en subgroepen.

Bij de ondertekening van het Jaarverslag Cursus is de naam van Carla Holzenspies weggevallen.

Overige jaarverslagen geen op- of aanmerkingen, derhalve goedgekeurd.

4. Bespreking financieel beleid.

Fin. overzicht: D.Jonkers wil graag weten wat de f 37.-- onder "Vogeljaar" voor kosten zijn. Henk zegt dat wij altijd het geld inden vóór een en ander weer terugging naar Het Vogeljaar. Er resteerde nog een post van f 37.--.

Op een vraag van J.Meijer antwoordt Laura Mudde, dat de post "nog te betalen 1985" inmiddels doorgeboekt is.

H.Hardon wijst er op, dat uit de balans wel geconcludeerd kan worden dat er voldoende geld is om de kosten van Vogels tussen Vecht en Eem te betalen.

Mevrouw B.Rump vindt f 4500.-- voor De Korhaan (begroting) voor drukkosten en verzending erg hoog, vergeleken met het clubblad dat een vereniging waar zij lid van is, uitgeeft. Het blijkt, dat bedoeld clubblad in eigen beheer wordt uitgegeven.

L.Reddingius verwondert zich over de f 250.-- voor "cursus" (begroting), aangezien de cursus zichzelf altijd bedropen heeft. H.Hardon legt uit dat deze post is opgevoerd, omdat het bestuur besloten heeft een vervalscursus op te zetten.

J.Meijer wil het bedrag voor de Subgroep Avifauna (f 400.--) opdelen tussen Subgroep Avifauna en Subgroep Nestkasten. H.Hardon verduidelijkt, dat de Subgroep Nestkasten eigenlijk ter ziele was, maar dat inmiddels D.Jonkers bereid is gevonden deze Subgroep weer op te starten. f 250.-- zal weggetrokken worden bij Subgroep Avifauna en ondergebracht worden bij Subgroep Nestkasten.

Aangezien de beide leden van de Kascommissie, de heren Klippel en Murriss, afwezig zijn, leest H.Hardon hun verslag voor. De boeken zijn in orde bevonden en aan de penningmeesteresse, L.Mudde, wordt décharge verleend.

De nieuwe Kascommissie zal bestaan uit N.Klippel en Conny Rosier. Deze laatste stelt voor ook nog een reservelid te benoemen, die dan volgend jaar samen met haar de Kascommissie zou kunnen vormen. De heer D.Heuweke-meijer biedt zich als zodanig aan.

5. Bestuursverkiezing.

H.Hardon deelt mee, dat er sinds de agenda voor deze vergadering in de Korhaan gepubliceerd werd, nog een bestuurscandidaat is bijgekomen, n.l. D.Jonkers voor de Subgroep Nestkasten. In het afgelopen jaar heeft H.Moerman geprobeerd deze Subgroep nieuw leven in te blazen, maar ondanks enthousiaste pogingen is dat niet gelukt. D.Jonkers wil nu een nieuwe poging wagen en heeft zich derhalve als bestuurscandidaat beschikbaar gesteld.

Voor de functie van Voorzitter is kandidaat: Jacques Meijer. Er zijn geen tegenkandidaten of bezwaren en derhalve is hij benoemd.

Voor de functie van Sekretaris is kandidaat: Marijke de Graaf. Er zijn geen tegenkandidaten of bezwaren en derhalve is zij benoemd.

Hetzelfde geldt voor R. van den Akker (Subgroep Propaganda), D.Jonkers (Nestkasten) en B.Dwars (Algemeen Bestuurslid).

6. Rondvraag.

L.Visser vindt dat zoveel mogelijk natuur- en milieugroeperingen zouden moeten protesteren tegen het Mobiliteits-scenario van de regering.

H.Hardon zegt dat dit ongetwijfeld de aandacht van het nieuwe bestuur zal hebben.

D.Jonkers wil graag iets horen over de stand van zaken m.b.t. Het Boek.

H.Hardon is erg gelukkig dat er voldoende geld is om de drukker te betalen. Hij schat dat er nog 500 boeken te verkopen zijn: 400 in 'magazijn' en ongeveer 100 bij de "wederverkopers". Hij verwacht nog verkoop op de komende jaarmarkten.

L.Reddingius zou het een goed idee vinden wanneer er een natuurbeschermingsdeskundige in het bestuur zou kunnen komen. H.Hardon zegt, dat dit altijd zijn grootste wens is geweest, vooral met betrekking tot bestemmingsplannen; hij hoopt dat het nieuwe bestuur hieraan de nodige aandacht zal kunnen besteden.

C.Rosier vraagt of de kwestie van "Verzekeringen tijdens excursies" eens besproken/geregeld zou kunnen worden. H.Hardon antwoordt dat dit al een punt voor de eerstvolgende bestuursvergadering is.

B.Rump zou graag een regeling willen hebben voor het vervoer van deelnemers aan excursies (wanneer het beginpunt anderszins moeilijk bereikbaar is). H.Hardon stelt voor dat zij kopij levert voor een oproep in de Korhaan.

D.Jonkers deelt mee dat het Ministerie van Landbouw bezig is met een werkgroep voor "Natuur in de Stad".

F. v.d. Weijer heeft nog enige mensen nodig om zijn Knobbelzwanenproject te bemannen. Voorts worden medewerkers gevraagd voor weidevogelbescherming in de Egelshoek. De betreffende boer heeft erin toegestemd dat er beschermd wordt wanneer hij b.v. gaat maaien. Opgeven bij A.Vermeulen

7. Sluiting.

H.Hardon sluit het officiële deel van de vergadering om 20.45 uur en overhandigt de voorzittershamer (in gebruik sinds het 15-jarig jubileum van de VWG) aan Jacques Meijer, de nieuwe voorzitter. Jacques Meijer overhandigt de aftredende bestuursleden, Henk Hardon en Wil Bindt, enige afscheidscadeaux, waarop de nieuwe bestuursleden: Jacques Meijer, Rick v.d. Akker, Marijke de Graaf en Dick Jonkers, achter de tafel plaatsnemen. Ingevolge een eerder gedaan verzoek door Leny Reddingius stellen zij zich aan de vergadering voor. D.Jonkers zet daarbij zijn plannen voor de Subgroep Nestkasten uiteen. Het is verheugend, dat in het afgelopen seizoen de eerste Gierzwaluw-nestgelegenheid (in Souburg) bewoond werd.
J.Meijer sluit tenslotte ook dit deel van de bijeenkomst

Wil Bindt.

Verslag vergadering Subgroep Avifauna. 11 januari 1988. Naarden.

Aanwezig: A.Vermeule, W.Bindt, F.v.d.Weijer, N.Dwars, B.Dwars-van Achterberg, N. van Elst, Y.Vogel, E.Disselkoen, H.Hardon, R. van Beusekom, F. van Klaveren, R. van Veen, N.Klippel, R.Kole, Y.Bosman, W.Duurland, H. de Soete, J. de Jonge, J. de Wilde, R. van den Brink, B. van Poelgeest, C.Westeneng, M.v.d.Pol, P. de Jong, R.Hofmeester, B.Oosterbaan, R.Malta, J. van Essen, J.Harder, L.Reddingius, R.Kloosterman.

1. Adri Vermeule opent de vergadering om 20.00 uur - het is verheugend dat de opkomst zo groot is en dat er zoveel nieuwe gezichten zijn. In 1987 is slechts één vergadering gehouden (9.2.), omdat alle energie gericht was op de toestandkoming van Het Boek.
2. Geen ingekomen stukken.
3. N.a.v. notulen vorige vergadering zegt N.Klippel dat hij ook Oeverzwaluwen gedaan heeft en graag wil weten waar de gegevens naar toe moeten. Adri zegt dat P.Dieperink, die de Oeverzwaluwen 13 jaar lang gecoördineerd heeft, dit helaas niet meer kan doen. F.Majoor heeft hem aanvankelijk vervangen, N.Klippel zou contact moeten opnemen met P.Dieperink om te zien of de gegevens van F.Majoor verwerkt zijn.
4. Uitwerking broedvogelgegevens: Adri zegt dat i.v.m. Het Boek enige uitwerkingen op de lange baan werden geschoven. De gegevens van Huizen (A.Vermeule) werden al in de Korhaan gepubliceerd, de gegevens van Eemnes (ter vergadering van B. van Poelgeest ontvangen), Kortenhoef (F. van Klaveren) en Eempolder (H.Hardon) zullen nog in de Korhaan verschijnen.
5. Waterwild en stootvogels: Waterwildtelling is landelijk. VWG had een eigen stootvogeltelling en de twee tellingen worden nu gecombineerd gedaan. W.Duurland heeft contact gehad met de tellers en niemand heeft "nee" gezegd. N.Klippel doet Bussum. R. van Beusekom (Utrecht) doet het niet meer. R.v.Beusekom stelt voor te proberen onze tellingen op hetzelfde weekend te doen als de Flevopolder Werkgroep, maar Adri zegt dat dit moeilijk is omdat wij aan de landelijke teldatum vastzitten.
6. Sijzen: B. van Poelgeest, N.Klippel, A.Vermeule, D.Jonkers. De twee laatstgenoemden gaan nog naar de Hoorneboegse heide. Alle aanwezigen wordt verzocht in januari en februari op verplaatsingen te letten van groepen overkomende Zijzen. R. van Beusekom zegt dat Utrecht ook geprobeerd heeft de slaappleatsen te vinden; niet gelukt, oostwaarts vliegend trokken de Zijzen steeds verder (Soest, Soestdijk, Pijnenburg??). Y.Bosman gaat eens op Pijnenburg kijken. Adri zegt, dat als we iets ontdekken, de gegevens ook voor andere geïnteresseerden van belang kunnen zijn - stootvogels komen op slaappleatsen af, misschien vinden we ringen.

7. Bergeenden: F. van Klaveren: Tot en met 1982 is dit goed bijgehouden, maar daarna is er weinig meer aan gedaan. Stand gaat achteruit. Er blijken b.v. twee broedgevallen te zijn i.p.v. de geschatte 120. Hij wil onderzoek doen en heeft het Gooi in 16 blokken verdeeld. Gevraagd: Nog 15 tellers. Iedereen kan meedoen - Bergeenden zijn gemakkelijk te herkennen! Van 1 april tot augustus zou elke teller zijn/haar blok 3x per maand moeten tellen. Ook waarnemingskaartjes zijn welkom. F.v.K. verzoekt opgave van tellers in de pauze.
9. Knobbelzwanen: (F.v.d.Weijer). Y.Vogel zegt dat cursisten hieraan kunnen meedoen, net als 10 jaar geleden. R. van Beusekom zegt dat opgave van "zwarte poten" ook nuttig zou zijn. Adri vindt dat, aangezien aan dit onderzoek ook beginnende vogelaars mee kunnen doen, het niet te noeilijk gemaakt moet worden. F.v.d.Weijer zegt dat degenen die in de maand mei met Bergeenden bezig zijn, ook zouden kunnen kijken naar Knobbelzwanen. B.v.Poelgeest wijst erop, dat de zwanen vaak nesten hebben aan de voor- en achterkant van de boerderijen - daar moet dus op gelet worden. Adri zegt dat we bij dit onderzoek in de eerste plaats het aantal Knobbelzwanen willen weten en liefst ook nog het aantal broedgevallen.
8. Broedvogels Corversbos. Adri zegt dat bij het samenstellen van Het Boek bleek, dat er in de 20 jaar dat de VWG werkt, er toch nog "witte plekken" waren. (OVERIGENS SPREEKT HIJ ZIJN TELEURSTELLING UIT, DAT SOMMIGE VO-
GELAARS NOG STEEDS GEEN BOEK GEKOCHT HEBBEN!!!).
Zo'n "witte plek" was het Corversbos. In maart, april, mei, tot half juni zal daar nu geteld worden. Er moet 10x geïnventariseerd worden + 2 avondtellingen + 2 nachttellingen. Medewerkenden: B. van Poelgeest, M.v.d.Pol, J.Harder, P. de Jong, H. de Soete, W.Duurland, A.Vermeule, F. van Klaveren, Y.Bosman. "Meelopers": R. van den Brink, R.Kloosterman, F.v.d.Weijer, W.Bindt. Mededeling/oproep in de Korhaan.
10. Oeverzwaluwen: Zie onder 3). De dames Disselkoen en Westeneng zullen dit coördineren. N.Klippel wil tellen. Coby Westeneng zal P.Dieperink bellen voor gegevens.
11. Huiszwaluwen: R.Kole heeft in Het Vogeljaar hierover gepubliceerd. Er zijn nog wat "witte plekken": Muiden, Nigtevecht, Vreeland. De VWG wil de terugloop/schommelingen bijhouden. Mark v.d.Pol en R.v.d.Brink zullen onderling de tellingen in de 3 witte plekken verdelen. R.Kole zegt dat Het Vogeljaar met folders bezig is, die zouden eventueel aan bewoners van huiszwaluw-huizen kunnen worden uitgedeeld.
12. Weidevogels, 4e kwadrant: H.Hardon wil dit opnieuw starten met nieuwe mensen, die nog geen ervaring hebben: Inleiding in de school, dan het veld in. Bedoeling: Nieuwe mensen kennis laten maken met inventarisatie. Dus geen perfecte inventarisaties. R.Kloosterman gaat meedoen. In dit verband kaart J.Harder de weidevogelbescherming aan. Adri vindt dat activiteiten in de weide, plaatsen van nestbeschermers, etc. teveel opvallen - landschap is hiervoor te kleinschalig. Jelle zegt dat het in Noord-Holland toch een succes is geweest. Hr. Postma gaat het voor ons gebied coördineren.
13. Najaarsplan: F. van Klaveren en enkele tellers hebben het afgelopen najaar een proef-trektelling gedaan in het Corversbos. Er werd op 7 september begonnen, er is geteld tot 29 november (26x). Totaal kwamen 45.000 vogels over, de topdag had 13.000 vogels. Het was veel meer en veel leuker dan men verwacht had. We willen dit nu in het najaar weer doen. Er zal een schema worden opgesteld. We beginnen in augustus. Iedereen is welkom om "mee te lopen". Zeer nuttig: men leert vliegbeelden en trekgeluiden herkennen. Als we het landelijk willen doen, dan moet een andere methode gevolgd worden (straal van 100 meter). Mededelingen komen in de Korhaan, met vermelding van de plaats in het Corversbos waar geteld wordt.

14. Rondvraag: R. van Beusekom zou de notulen eerder willen ontvangen en meer dan één vergadering per jaar willen houden. (Notulen werden nu ter vergadering uitgedeeld). Adri wijst er nogmaals op, dat Het Boek aan één en ander schuld is. Er zal weer een najaarsvergadering worden gehouden en notulen en agenda zullen tijdig toegestuurd worden. J.Harder deelt mee dat de Gem.Hilversum gevraagd heeft om medewerkers voor inventarisaties in Spanderswoud en het Hoogt van 't Kruis. F.v.d.Weijer vraagt hoe het met de Nestkasten staat. Adri zegt dat de pogingen van H.Moerman om dit weer van de grond te krijgen, geen succes hebben gehad. Nestkastwerkers zijn blijkbaar té individualistisch! H.Hardon en A.Vermeule willen eventueel proberen opnieuw te beginnen. Vergadering wordt op 22.00 uur gesloten.

OEVERZWALUW-INVENTARISATIE 1988

Het Rijksinstituut voor Natuurbeheer in Leersum verzocht ons, de hierna volgende oproep in De Korhaan te plaatsen:

Gaarne willen wij Uw aandacht vragen voor het volgende:

In de afgelopen 25 jaar is met tussenpozen van soms enkele jaren onderzoek gedaan naar de populatiegrootte van de OEVERZWALUW als broedvogel in Nederland. Het blijkt nu, dat met enkele ups en downs de OEVERZWALUW als broedvogel in Nederland zeer sterk in aantal is achteruitgegaan.

Waren er in de jaren zestig nog zo'n 25000 broedparen, thans is dit aantal in 1986 geslonken tot ca. 4000 broedparen in ca. 175 kolonies en ca. 6000 broedparen in ca. 230 kolonies in 1987. In hoeverre deze toeneming van 50% een blijvende tendens is, is nog zeer de vraag. Er zijn vele factoren die de populatiegrootte bepalen. Het is waarschijnlijk dat dit niet uitsluitend te maken heeft met het steeds meer verdwijnen van geschikte broedbiotopen, maar dat ook de overlevingskansen in de overwinteringsgebieden een zeer belangrijke rol spelen. Aangezien er in de overwinteringsgebieden in de Sahelzone in Afrika in het zomerseizoen van 1987 minder regen is gevallen dan volgens het jaargemiddelde van de afgelopen 30 jaar normaal was, is de verwachting dat in 1988 de OEVERZWALUW opnieuw in aantal zal afnemen.

Wij achten het dan ook van het grootste belang om evenals in 1986 en 1987, ook in 1988 de broedpopulatie van de OEVERZWALUW zo nauwkeurig mogelijk te tellen c.q. te inventariseren.

Ook in ons werkgebied hebben wij nog enkele tellers dringend nodig.

Gegadigden gelieven zich te melden bij:

Mevr. J.D.N.Westeneng, Postbus 114, 1261 HA Blaricum. Tel.:02153-12496.

--++--

Van enkele leden ontvingen wij een welkome aanvulling van onze bibliotheek, t.w.:

De Heer J.Frencken schonk ons van het tijdschrift ARDEA de gebonden jaargangen 34 t/m 39 en de jaargangen 46 t/m 53, alsmede van LIMOSA de gebonden jaargangen nrs 30 t/m 43;

Van Mevr. C.Rosier kregen we van het tijdschrift NATURA de jaargangen 1982 t/m 1986;

en de Heer F.Kok had voor ons van het VOGELJAAR alle jaargangen van 1959 t/m 1976.

Alle drie onze hartelijke dank en voor de geïnteresseerden ligt alles beschikbaar op onze werkavonden, hetzij alleen maar om in te kijken of indien gewenst ter uitlending.

HOLENBROEDERS ZOEKEN NESTKASTCONTROLEURS!

Het laatste jaarverslag van de subgroep 'Nestkasten' bevatte gegevens over de seizoenen 1982 en 1983. Met het verslag over 1983 meegerekend was dit het negentiende over de Gooise nestkastcontroles, waarbij totaal 38 verschillende terreinen werden onderzocht. Door diverse oorzaken is de klad in het onderzoek gekomen.

Als nieuwe coördinator van de subgroep ben ik van plan een nieuw en stevig onderzoeksnest te bouwen, te beginnen vanaf het seizoen 1988. Daarvoor kan ook oud materiaal dienen.

WIL IEDER DIE AL DAN NIET UITGEWERKT MATERIAAL VAN NESTKASTCONTROLES HEEFT LIGGEN, DIT BINNEN EEN MAAND OPSTUREN?

Verder is er dringend behoefte aan NIEUWE CONTROLEURS en leden die het 'vak' willen leren door met controleurs mee te lopen. Iedere controleur ontvangt twee keer per jaar een nieuwsbrief én de nieuwsbrief van de Werkgroep Nestkastonderzoek van SOVON. In de laatstgenoemde staan tal van wetenswaardigheden en nieuwtjes over het nestkastonderzoek in Nederland.

Plannen voor de toekomst zijn o.a. het houden van winter-avondcontroles, ringonderzoek en het aanbrengen van een grotere variatie in het nestkastbestand.

Opgave bij: Dick Jonkers, tel.03434-51109, of
Marijke de Graaf, tel.02152-60456.

BOOMMARTER OP 10 NOVEMBER 1984

Op 10 november 1984 is er tijdens een excursie naar de Flevopolder een dode Boommarter gevonden ter hoogte van het wilgenbosje bij het gemaal "Blocq van Kuffeler".

Op verzoek van Vincent van Laar van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer te Leersum vraag ik de deelnemers van die excursie contact met mij op te nemen. Vincent van Laar wil aan de hand van beschrijvingen van het gevonden dier zoveel mogelijk zekerheid krijgen over de soort. Wordt het dier als een Boommarter benoemd, dan zou dit een interessante waarneming zijn.

De Boommarters komen nagenoeg geheel alleen voor op de Veluwe. Dus als U het dier gezien heeft, laat het mij dan even weten.

Rick van den Akker
Gooiergracht 15
1251 VA Laren NH
tel. 02153-83071

DE VOGELBEVOLKING VAN DE 's-GRAVELANDSE BUITENPLAATSEN

Wim Duurland

Bij octrooi van 17 maart 1625 kregen zes vooraanstaande en gefortuneerde Amsterdamse ingezetenen van de Staten van Holland toestemming om 's-Graveland te ontginnen. Het betrof hier de gronden op de grens van het veengebied van Ankeveen en Kortenhoeve en de zandgronden van het Gooi, destijds in de richting van Hilversum en Bussum nog een uitgestrekt heidegebied, dat, zo vond men in die dagen, nodig ontgonnen moest worden. Het zand werd afgegraven en per trekschuit naar Amsterdam vervoerd, waar men het goed kon gebruiken ter versteviging van de slappe grond waarop deze stad is gebouwd. De schepen die het zand naar Amsterdam vervoerden namen op de terugweg het stadsvuil mee en dit werd, vermengd met zand en "bolster", dat is de ongeveer 30 cm hoge toplaag van het veen, teruggezet op de afgegraven grond. Toen de polder in 1634 gereed kwam werden de kavels verloot.

De eerste bebouwing van de terreinen beperkte zich tot de boerenhuizen, waartoe de initiatiefnemers verplicht waren, maar al gauw kwamen de eigenaren tot de ontdekking dat, vooral in de warme zomermaanden, het platteland een prettiger verblijfplaats bood dan de hoofdstad. Eerst werden de hofsteden uitgebreid met een fraaie herenkamer maar als men later met zijn hele gezin de stad ontvluchten wil dan worden al spoedig de eerste buitenplaatsen gebouwd.

In 1672 werd 's-Graveland door het Franse leger bezet en gedeeltelijk verwoest. Een aantal huizen werd in brand gestoken en ook de kerk werd zwaar beschadigd. Van de inwoners werd misschien wel een vijfde of een kwart gedood, zodat van het nog jonge dorp niet veel over bleef. De buitenplaats van Lt. Adm. Cornelis Tromp werd met de grond gelijk gemaakt. (In die tijd droeg het overigens nog niet de naam "Trompenburgh" maar heette het "Syllisburg", naar een door de Admiraal verworven graventitel).

Rond 1700 begon men de tuinen aan te leggen in de Franse stijl, welke tot aan het begin der vorige eeuw gehandhaafd bleef. Van de oorspronkelijke parkaanleg zijn voor de wandelaar vooral de lanen nog terug te vinden.

Nadat men was overgegaan op de Engelse landschapsstijl zijn geleidelijk de fraaie landgoederen ontstaan zoals we die heden ten dage nog kennen, en wel van Noord naar Zuid:

SWAENENBURG: Dit landgoed is particulier bezit en niet vrij toegankelijk voor wandelaars. Het is nog niet lang geleden gerestaureerd.

BANTAM: Bij de verdeling der gronden in 1634 werd dit terrein nog niet vermeld, hoewel het in latere jaren, evenals Swaenenburg, deel heeft uitgemaakt van Schaep & Burgh. In 1878 liet Mr. Maurits Jacob van Lennep er een huis bouwen, dat in de jaren zeventig van onze eeuw werd afgebroken.

Het is thans eigendom van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten en vormt weer één geheel met Schaep & Burgh.

Het is alleen toegankelijk voor leden van de Vereniging.

SCHAEP & BURGH: De naam Schaep & Burgh werd voor het eerst aan dit landgoed gegeven door Mevrouw Sara Bicker-Pels in 1650, als eerbetoon aan de eerste bewoners, Abel Matthijsz. Burgh, die het bij zijn dood naliet aan zijn neef Gerard Simonsz. Schaep.

In 1971 werd het aangekocht door de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, die het huis na een grondige restauratie in 1975 als hoofdkantoor in gebruik nam.

Het is alleen toegankelijk voor leden van de Vereniging.

BOEKESTEYN: Dit landgoed is sedert 1950 eigendom van Duphar B.V. (toen nog Philips-Duphar), die er een agrobiologisch laboratorium vestigde en een gedeelte van het landgoed inrichtte als proeftuin. Het huis is niet te bezichtigen. Het landgoed is toegankelijk op vertoon van een wandelkaart, die gratis verkrijgbaar is bij Duphar B.V., Agrobiologisch Laboratorium Boekesteyn, 's-Graveland.

BRAMBERGEN EN SPERWERSHOF: Deze landgoederen zijn particulier bezit en staan niet open voor bezoekers.

SPANDERSWOUDE: De aanvankekelijke kavels uit 1634 werden later uitgebreid met de beide Wolfsbergen, waarvan de gebouwen in het begin der 19e eeuw werden afgebroken. De naam Spanderswoud wordt voor het eerst genoemd in de periode 1737-1759, toen Mr. Jan Wolters de eigenaar was. In 1957 werd het aangekocht door de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten.

Het terrein is toegankelijk voor leden van de Vereniging.

Aan het 's-Gravelandse Noorderende geeft een groot smeedijzeren hek toegang tot het landgoed. Aan de zuidzijde is het bereikbaar via een voetbrug over de Kerkvaart, die de grens vormt met het landgoed Hilverbeek.

HILVERBEEK: Reeds in 1668 wordt melding gemaakt van de naam "Hilferbeecq". Van het begin af aan staat op het landgoed de nu nog bestaande boerderij 'Stopbergen'. Voor deze boerderij staat een boom, welke 'de seven provincie boom' genoemd wordt. Het is een boom die bestaat uit zeven stammen en zo gegroeid is uit een omgewaaide oude linde.

De laatste particuliere eigenaar van het landgoed was Jhr.Ir. Jan Willem Six van Vromade, die het tot omstreeks 1924 bewoonde, het daarna verhuurde en nog enige tijd later verkocht aan de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten.

Het park is opengesteld voor leden van de Vereniging.

Het is bereikbaar via een voetbrug naast de Hervormde Kerk aan het Noordereinde en via de hoofdingang aan de Leeuwenlaan, zo genoemd naar Conraad Jacob de Leeuw, die in 1760 zowel Hilverbeek als Spiegelrust kocht.

SPIEGELRUST en

SCHOONOORD: Beiden zijn eigendom van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten en opengesteld voor leden. De ingang is aan de Leeuwenlaan, recht tegenover de ingang van Hilverbeek.

TROMPENBURGH: Nadat in 1673 het oorspronkelijke huis door de Fransen was geplunderd en in brand gestoken, liet Admiraal Cornelis Tromp een nieuw huis bouwen, dat er nu nog onveranderd staat.

De laatste particuliere eigenaar was Frans Ernst Blaauw, de man van het dierenpark op Gooilust, die het in 1936 naliet aan de Staat der Nederlanden, met de bedoeling dat het wel door particulieren bewoond zou blijven.

Het park is niet toegankelijk, maar men kan het fraaie huis vanaf het Zuidereinde in 's-Graveland goed zien liggen.

GOOILUST: Na gedurende meer dan honderd jaar eigendom te zijn geweest van de familie Corver Hooft, kwam het landgoed in 1875 in het bezit van Louise D.C.Six (van Hilverbeek), die gehuwd was met Frans Ernst Blaauw. Het echtpaar creëerde op hun landgoed een wereldvermaarde dierentuin. Naast allerhande exotische gewassen vond men er onder andere Bisons, Kangoeroes, Struisvogels, Japanse Reigers, Japanse Herten, Patagonische Hazen, Wilde Paarden (uit de Gobiwoestijn), Zebra's, Gnoes en Trompetzwanen, die mede door de geslaagde fokresultaten van Blaauw voor uitsterven behoed werden. Toen hij in 1917 enkele jonge Trompetzwanen aan Artis schonk werd er in het stamboek bij geschreven: 'in het wild uitgestorven'. In 1934 overleed Mevrouw Blaauw-Six en liet alles na aan de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, op voorwaarde dat deze Hilverbeek zou kopen van de toenmalige eigenaar, haar broer Jan Willem Six van Vromade.

Het park is opengesteld voor leden van de Vereniging.

Landschappelijk gezien hebben alle landgoederen grote overeenkomsten en we kunnen ze dan ook niet los van elkaar zien. Op vrijwel alle landgoederen vinden we bossen, zowel jong als oud eiken- en beukenbos, eiken- berkenbos en in mindere mate ook naaldbos, doorsneden door waterpartijen, zowel vijvers als grenswateren, vrijwel zonder waterplanten maar wel met een goede oevervegetatie. Op alle landgoedeën is de Rododendron rijk vertegenwoordigd. Ofschoon niet rijk gevarieerd, is de bosbodem plaatselijk rijk aan bosplanten, zoals onder andere Lelietje-der-dalen en Klimop.

Het geheel wordt afgewisseld door graslanden, in het algemeen soortenrijke hooilanden. Een uitzondering vormen Spiegelrust en Sperwershof, welke beiden vrijwel geheel uit grasland bestaan.

Alles bijeen genomen vormen de landgoederen een vrij besloten landschap, mede omdat de meeste open graslanden door boomrijen of houtwallen omringd zijn.

Door de aanwezigheid van vele oude bomen zijn de landgoederen van groot belang voor vele hollenbroeders.

De broedvogelinventarisaties van na 1980 in dit gebied leveren een totaal van 69 soorten broedvogels op. Het is dus niet overdreven te zeggen dat de landgoederen een rijke vogelbevolking herbergen. Voor zover mogelijk zullen inventarisatiegegevens uit de periode 1968-1970 en die van na 1980 met elkaar vergeleken worden.

Reeds in de vorige eeuw bevond zich op Gooilust een aanzienlijke kolonie Blauwe Reigers, die in 1895, toen Frans E. Blaauw de nieuwe eigenaar werd, door uitroeiing geheel verdwenen was. Mede door de bijzondere belangstelling van de heer Blaauw voor dieren kon de kolonie zich in het begin van deze eeuw weer herstellen. In 1925 werd de grootte van de kolonie geschat op 1035 paren, in 1927 op 994 paren. Hoewel de populatie in de daarop volgende jaren afnam, bleef deze tot het begin der jaren zestig boven de honderd paren. Waarschijnlijk omdat het Naardermeer een steeds belangrijker broedplaats werd is het aantal in latere jaren steeds verder gedaald tot circa 40 broedparen in 1981 en 15 à 18 paren in 1983. In 1983 werd ook op Schoonoord een broed-geval geconstateerd. (De Korhaan 17(3):73).

Ook was er vóór 1918 een kleine kolonie Aalscholvers, die zich in 1918 en 1919 uitbreidde tot enkele honderden paren. Vanaf 1925 tot in de jaren dertig en veertig was er veelvuldig sprake van verstoring der nesten, totdat erin 1946 opnieuw Aalscholvers op Gooilust verschenen. De broedende Blauwe Reigers werden door hen verdreven, de eieren uit de nesten gegooid. In de reigerkolonie kwamen dat jaar honderden paren Aalscholvers tot broeden. Uiteindelijk zijn deze in latere jaren verdreven terwille van de reigers.

De Ooievaar was vroeger broedvogel in 's-Graveland. Ten noorden van Gooilust bevond zich een nest, dat nog tot en met 1940 bewoond werd. Verder waren er nesten in de Hertenkamp aan de Leeuwenlaan, op "Jagtlust" en "Spiegelrust". Nog in 1939 is het voorgekomen dat de jongen uit de nesten geroofd werden, die tegen een prijs van f 25,- per exemplaar verhandeld werden.

In 1984 ondernamen Ooievaars een broedpoging op een voormalige fabrieksschoorsteen in Kortenhoeve. Naar aanleiding daarvan plaatste men een paalnest in een weiland naast het landgoed Hilverbeek (Jonkers 1984). Dit nest raakte nooit bewoond.

Op Boekesteyn en op Schaep & Burgh werd in het voorjaar van 1982 een paartje Nijlganzen waargenomen. Later in het seizoen werd het paartje met jongen in de vijver van Boekesteyn gesignaleerd.

De Bergeend is sedert 1971/72 broedvogel op de landgoederen. Op Schoonoord en Trompenburgh werd hij in 1973 voor het eerst als broedvogel gesignaleerd. In 1981 waren 17 broedparen en in 1982 23 paren aanwezig. De belangrijkste fourageerplaatsen liggen in de omgeving van de broedplaatsen. (Van Klaveren 1983). De soort ontbreekt alleen op Bantam, Brambergen, Sperwershof en Spiegelrust.

Van de Wespendief werd in 1981 een broedgeval geconstateerd op Boekesteyn.

De Buizerd is een regelmatige broedvogel op Swaenenburg, Boekesteyn, Spanderswoud en Gooilust.

De Torenvalk is een schaarse broedvogel, die alleen als broedgeval werd vastgesteld op Hilverbeek en Gooilust.

Tot in de vijftiger jaren kwam de Boomvalk als broedvogel voor op Gooilust. Voor de periode 1968-1970 werden broedgevallen opgegeven voor Schoonoord, Hilverbeek en Schaep & Burgh. Daarna werden alleen regelmatig waarnemingen gedaan van jagende exemplaren, maar geen broedgevallen vastgesteld.

Op 16 juli 1937 werd de Holenduif op Gooilust aangetroffen door J. van Oordt, gevolgd door een waarneming van diverse exemplaren in 1941 door J. Taapken. Tot 1950 duiden waarnemingen tijdens de broedtijd op verscheidene broedgevallen.

De inventarisaties van 1970 en 1981 geven de volgende spectaculaire toename te zien:

	<u>1968/70</u>	<u>1981</u>
Swaenburg en Bantam	-	10
Schaep & Burg en Boekesteyn	5	25
Spanderswoud en Hilverbeek	7	25
het hele gebied ten Z. van de Leeuwenlaan	<u>5</u>	<u>35</u>
totaal	<u>17</u>	<u>95</u>

De Koekoek kwam in 1970 nog met vier broedparen voor. In 1981 werd nog maar één broedpaar gevonden.

In 1970 was er in Gooilust vermoedelijk een territorium van een Steenuil. De soort komt echter in latere verslagen niet meer voor.

De Bosuil is goed vertegenwoordigd. In 1968/70 vonden de inventarisors alleen op Swaenburg, Schoonoord en Trompenburgh per gebied één paar. In 1976 werd het voorkomen van 16 paren vastgesteld. De inventarisatie van 1981 leverde slechts 8-9 paren op. Vermoedelijk werd dit lagere aantal veroorzaakt door de slechte weersomstandigheden tijdens de inventarisatie.

Op de landgoederen is de IJsvogel een traditionele broedvogel geworden. Op een der terreinen bevond zich jarenlang een nest in een holletje tussen de wortels van een omgevallen boom. Gemiddeld komen er drie paren tot broeden, in gunstige jaren zelfs wel vijf paren. In 1968/70 was er in het hele gebied slechts één broedpaar. In 1981 drie paren.

Van de Groene Specht werden bij de inventarisatie in 1981 vijf territoria vastgesteld en liefst 31 territoria van de Grote Bonte Specht. In 1981 werd op Gooilust één broedgeval van de Zwarte Specht vastgesteld. Hoewel deze soort op Hilverbeek en Spanderswoud regelmatig werd waargenomen, zijn hier geen broedpogingen van bekend. De eerste waarnemingen van de Kleine Bonte Specht komen uit het einde der vorige eeuw. Waarnemingen van F.E. Blaauw in Albarda's Jaarverslagen getuigen daarvan. In 1968/70 werden drie territoria gevonden, in 1981 negen territoria.

Van de Winterkoning werden bij de inventarisatie in 1968/70 82 territoria gevonden. Latere inventarisaties wezen uit dat het huidige aantal territoria minstens honderd bedraagt.

Heggemus, Tuinfluiter en Zwartkop komen met vele tientallen paren op vrijwel alle landgoederen voor. De Heggemus lijkt er enigszins achteruit te gaan. In 1983, 1984 en 1985 werd bijvoorbeeld op Hilverbeek telkens maar één territorium vastgesteld.

Vóór de Tweede Wereldoorlog broedden er nog zoveel paren van de Nachtegaal in 's-Graveland, dat J. Taapken er ooit midden in de nacht met geluidsapparatuur op de hoek van de Leeuwenlaan assisteerde bij het maken van opnamen van de zang voor de Avro. Deze opnamen werden gebruikt voor de hoorspelen, die destijds op de radio zeer veel werden beluisterd.

In 1968/70 waren er nog slechts vijf broedparen. In 1974 is op het landgoed Schoonoord voor het laatst een broedpaar gesignaleerd. Intensiever onderhoud, gepaard met het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen en het verwijderen van ondergroei, zijn mogelijk mede oorzaak voor het verdwijnen van deze soort.

Spotvogel, Grasmus en Braamsluiper komen slechts sporadisch als broedvogel voor.

De Fitis en de Tjiftjaf zijn beiden beter vertegenwoordigd met elk 40-50 broedparen.

Het Goudhaantje was in 1968/70 vertegenwoordigd met slechts twee paartjes. In 1981 waren het er zeven. Mogelijk speelt de toename van de begroeiing een rol.

De Bonte Vliegenvangers komen verspreid over de landgoederen voor. Het aantal bevindt zich rond de twintig paren. Sinds het begin van de jaren tachtig lijkt de soort enigszins achteruit te gaan.

Dit geldt ook voor de Gekraagde Roodstaart, waarvan de stand van bijna veertig paren aan het eind van de jaren zestig decimeerde tot nog geen tien in 1981.

De Merel en de Zanglijster, met respectievelijk circa 150 en 61 paren, wisten zich in de jaren tachtig op hetzelfde niveau te handhaven.

De Grote Lijster lijkt te zijn vooruitgegaan en komt tegenwoordig met enige tientallen paren voor.

De Glanskop, waarvan voor alle landgoederen samen aan het eind van de jaren zestig vijf paren werden gevonden, telde in 1981 maar liefst dertig paren.

De Boomklever en de Boomkruiper doen het, door het ouder worden van het bomenbestand, beiden ook goed. In 1968 waren er respectievelijk 31 en 24 territoria en in 1981 respectievelijk 50 en 58 territoria.

Van de vinkachtigen, die het in de oude loofbossen ook wel naar hun zin hebben, willen we alleen de Appelvink even voor het voetlicht halen. Deze kwam waarschijnlijk al vóór 1900 als broedvogel op de landgoederen voor. De eerste vermelding van een broedgeval komt uit Hilverbeek in 1932. De soort broedt daar nu nog en wordt er ook geregeld waargenomen. Het aantal broedparen op de landgoederen wordt geschat op 3-5 paren, mogelijk meer, want de soort is moeilijk te inventariseren.

In maart 1969 is er een waarneming van een groep van circa twintig Appelvinken op Hilverbeek. Mogelijk is hier sprake van een tijdelijke aanvulling met exemplaren die op voorjaarstrek zijn. (De Korhaan 17(2):43).

Van de omringende landgoederen zijn er alleen incidentele meldingen van Gooilust en Spanderswoud.

De Wielewaal is als broedvogel aangetroffen op Schaep & Burgh, Boekesteyn, Hilverbeek en Gooilust.

De Raaf tenslotte heeft in de jaren 1941 en 1942 op Gooilust in gevangenschap gebroed. In mei 1941 was er een paar met twee jongen en een paar op een nest met vier eieren. Beide nesten werden echter verstoord. (Dagboek J.Taapken). In 1942 werd er, ondanks de extreem lage temperatuur van -20° C. in februari al op een nest gebroed.

Geraadpleegde literatuur:

Beusekom, R.van 1980. Broedvogelinventarisatie van het landgoed Schaep en Burgh.

idem 1981. Milieu-inventarisatie 's-Gravelandse Polder, in opdracht van Prov.Waterstaat Noord-Holland. Code 29901, 29902, 29903 en 29904.

Fuchs H. en I.van Woersem, 1983. Inventarisatie van het landgoed Boekesteyn in 's-Graveland. Uitgave nr. 43 van de Vogelwerkgroep Het Gooi e.o., Hilversum.

Hayman P., D.Jonkers en P.van Zalinge. Ooievaars in Nederland. Oberon, Haarlem.

Jonkers, D.A., s.d. Avifauna van de 's-Gravelandse Polder van 1968-1971.

idem 1984. De ooievaarssituatie in Nederland in 1984. Het Vogeljaar 32(6):296-300.

idem 1984. De geschiedenis en broedpogingen van Ooievaars in Kortenhoef. De Korhaan 18(5):118.

Klaveren, F.van 1982. Bergeenden in Het Gooi in 1981. De Korhaan 16(2):43-44.

idem 1983. Broedvogelinventarisatie van het landgoed Swaenenburg.

- Mekel, J. s.d. Verslagen broedvogelinventarisaties in de jaren 1983, 1984 en 1985 door de afdeling Hilversum der N.J.N.
- Poelgeest, B.van s.d. 1972. Broedvogelinventarisatie Gooilust.
- Tromp, H. en J.Six. 1975. De buitenplaatsen van 's-Graveland. Kerckebosch, Zeist.
- Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, 1987.
Vogels tussen Vecht en Eem.
Zomer, Arnhem.
- Raam, J.van 1979. Tussen Gooi en Vecht.
Milieukundig onderzoek van de Vechtstreek, deel II, Plant en Dier. Gewest Gooi en Vechtstreek, Hilversum.
Instituut voor Systematische Plantkunde Rijksuniversiteit Utrecht.

BROEDVOGELS IN DE BEBOUWDE KOM VAN EEMNES IN 1984

J.Harder en R.van Poelgeest

1. Inleiding.

In het voorjaar van 1984 is in de bebouwde kom van Eemnes een broedvogelinventarisatie verricht.

Het onderzoek is verricht door leden van de Vogelwerkgroep Het Gooi e.o., met als doel gegevens te verzamelen ten behoeve van de avifauna van het Gooi e.o.: "Vogels tussen Vecht en Eem" (inmiddels verschenen).

2. Ligging en beschrijving van het geïnventariseerde gebied.

In figuur I is de ligging en de verdeling van de getelde gebieden aangegeven.

I. Woonwijk noordelijk van de Laarderweg.

Woonwijk, voornamelijk ééngezinswoningen (rijtjeshuizen met tuin), met sportvelden, groenstroken en volkstuinen. Grotendeels (3/4 deel) gebouwd na ± 1975, klaar in 1985. Aan de oostzijde begrensd door een autoweg, aangelegd tussen 1970 en 1975 (A27).

Oppervlakte ca. 85 ha.

II. Woonwijk zuidelijk van de Laarderweg.

Woonwijk, voornamelijk ééngezinswoningen, met een begraafplaats en groenvoorzieningen. Grotendeels (2/3 deel) gebouwd na ± 1975.

Oppervlakte ca. 40 ha.

III. Meentweg.

Boerderijen, gebouwd in de 18e-20e eeuw, met rijke erfbeplanting.

Op één boerderij na is de bebouwing geheel gelegen aan de westzijde van de Meentweg (oude winterdijk!). Bebouwing 75-100 m. breed, met enkele onderbrekingen en minder dicht dan langs de Wakkerendijk.

Oppervlakte ca. 40 ha., lengte ca. 3,2 km.

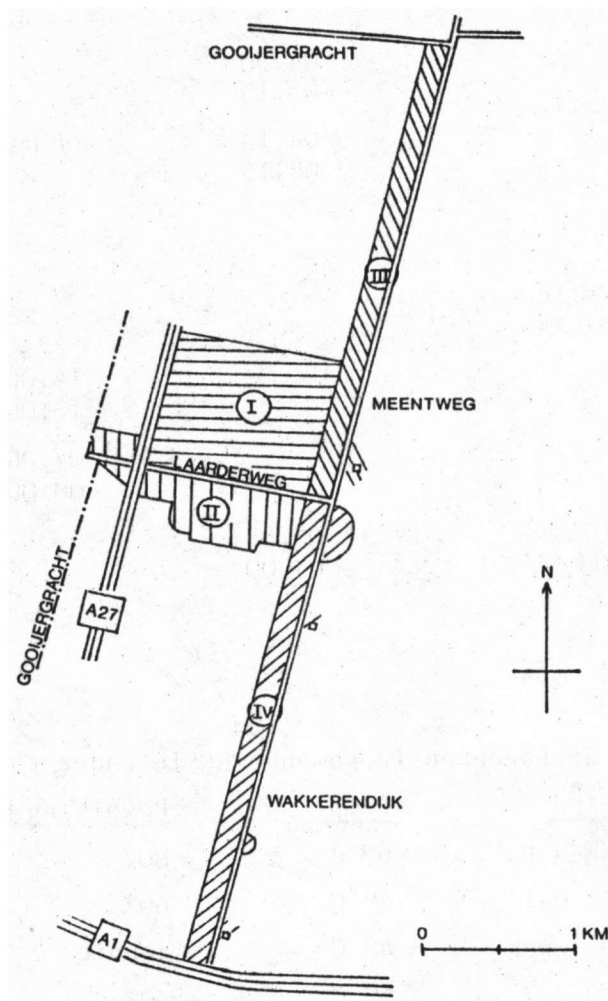
IV. Wakkerendijk.

Boerderijen, gebouwd in de 18e-20e eeuw, met rijke erfbeplanting.

De bebouwing is vrijwel geheel gelegen aan de westkant van de dijk, met uitzondering van een kerk, ca. 10 woningen (aansluitend aan de dorpskern) en 4 boerderijen.

De bebouwde strook is ca. 100 m. breed (inclusief erfbeplanting), de beplanting is nergens onderbroken.

Oppervlakte ca. 45 ha., lengte ca. 3,2 km.

3. Teldata en het weer.

Voor de broedvogeltellingen was het gebied gesplitst in de bovengenoemde vier delen. De bezoeken zijn per deelgebied weergegeven.

Bezoek- data:	Deelgebieden:			
	I	II	III	IV
12.04.84				06.40- 09.00
20.04.84		05.30- 06.30 *		
25.04.84				05.45- 07.30
27.04.84		05.15- 08.00		
28.04.84	05.15- 09.30			
29.04.84			ochtend	

13.05.84		04.50- 05.15 *		
19.05.84		04.15- 08.15	ochtend	
21.05.84				05.30- 07.15
31.05.84	04.30- 09.00			
04.06.84			14.00- 15.00 *	
06.06.84			07.00- 08.00 *	05.30- 07.00
11.06.84	07.00- 08.55	05.45- 07.00		
Complete tellingen	3	4-5	3	4

* = onvolledig.

Het weer tijdens de bezoeken is samengevat in onderstaand overzicht:

	<u>Wind</u>	<u>Temp.</u>	<u>Bewolking</u>	
12.04.84	NW 4 b	6° C	80%	droog
20.04.84	ZW 0-1	5° C	60%	droog
25.04.84	O zwak	4° C	zonnig	droog
27.04.84	NO 2-3	6° C	0%	droog
28.04.84	O matig	3-7° C	0%	
29.04.84				
13.05.84	NO 4-6	6° C	100%	droog
19.05.84	N 0-1	9° C	98%	droog
21.05.84	NW	10° C	half bewolkt	droog
31.05.84	NW matig	10° C	0% mistig	
04.06.84				
06.06.84		12° C		droog
11.06.84	vrijwel geen	11° C	100%	droog

4. Methode.

Bij het veldwerk werd de turfmethode gebruikt: waarschijnlijke broedvogels (balts, zang, vechten, territoriumgedrag, uitgevlogen jongen enz.) en mogelijke broedvogels (losse vogels, in eventueel geschikt broedbiotoop) werden geteld. Minder algemene soorten werden bovendien op kaart ingetekend. Deelgebied I was nog onderverdeeld in 3 delen, deelgebied II in 5 delen.

Voor het uitwerken werden voor iedere teleenheid (3+5+1+1 eenheden) de hoogste aantallen waarschijnlijke (= MINIMUM) en mogelijke (waarschijnlijk + mogelijk = MAXIMUM) broedparen per soort bepaald. De aantalsbepaling gebeurde door de tellers zelf en werd o.a. op dubbeltellingen gecontroleerd door de samenstellers van het verslag.

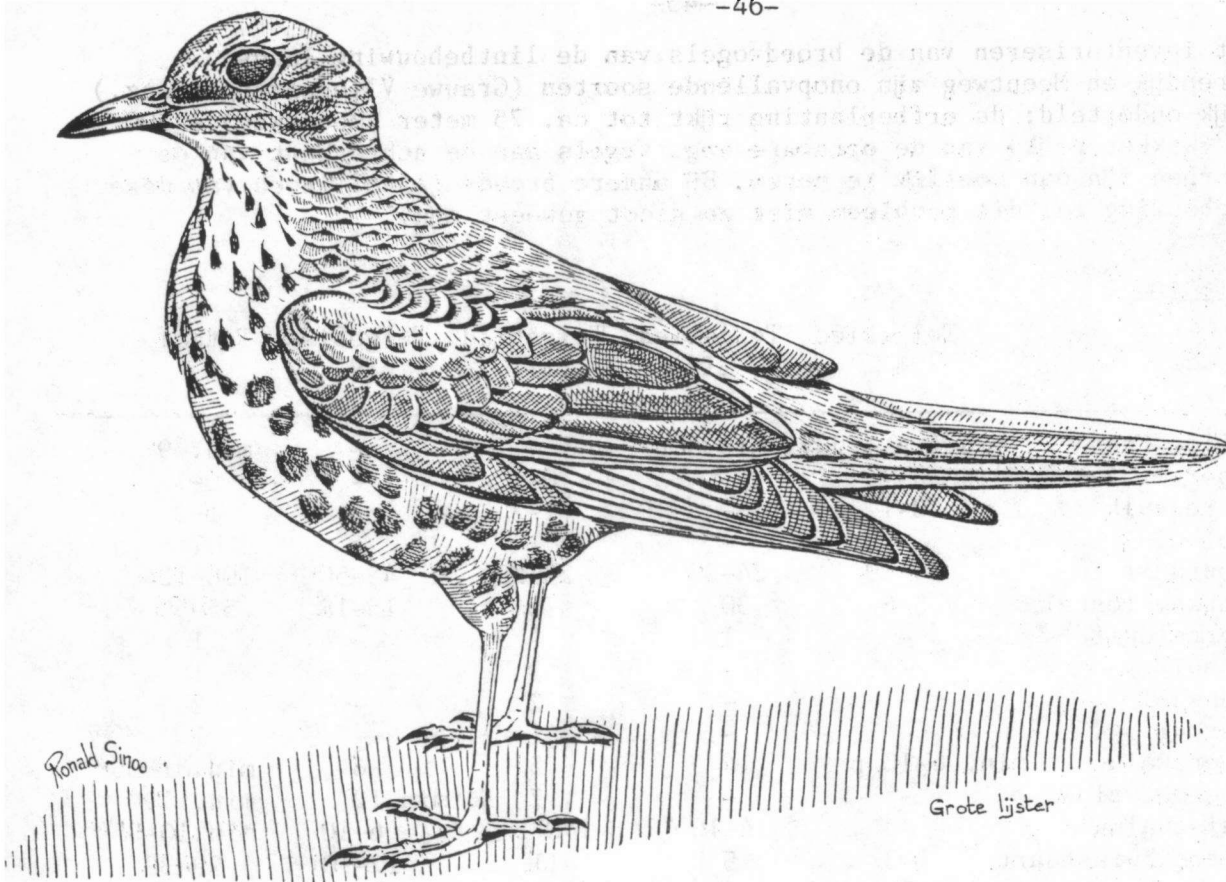
In de tabel zijn deze minimum- en maximum-aantallen broedparen per soort aangegeven voor de vier telgebieden.

Bij het inventariseren van de broedvogels van de lintbebouwing langs Wakkerendijk en Meentweg zijn onopvallende soorten (Grauwe Vliegenvanger enz.) mogelijk onderteld: de erfbeplanting rijkt tot ca. 75 meter (Meentweg) à 100 meter (Wakkerendijk) van de openbare weg. Vogels aan de achterkant van de boerderijen zijn dan moeilijk te horen. Bij andere broedvogeltellingen van deze lintbebouwing zal dit probleem niet zo groot geweest zijn.

5. Resultaten.

Soort	Telgebied I	Telgebied II	Telgebied III	Telgebied IV	Totaal
1. Wilde Eend	min.4 p + juv	min.5 p	-	-	min. 9
Sperwer	-	-	0-1	-	0-1
Torenvalk	0-1	-	1-2	-	1-3
Holenduif	-	-	1	-	1
5. Houtduif	14-19	24-27	25-28	45-50	108-124
Turkse Tortel	5-6	30	5	15-18	55-59
Tortelduif	-	1	-	-	1
Bosuil	-	-	1	-	1
Ransuil	-	-	2	-	2
10. Kerkuil	-	-	1	-	1
Gierzwaluw	min. 6-10 p	14	5	6	min.31-35*
Boerenzwaluw	-	-	7	min.12	min. 19*
Huiszwaluw	-	4-10	0-5	6-10	min.10-25*
Witte Kwikstaart	1-3	5	11	12-13	29-32
15. Winterkoning	5	4	24	19-21	52-54
Heggemus	4	6	5	8	23
Grote Lijster	-	0-1	7	4-5	11-13
Zanglijster	3-4	2	5	2	12-13
Merel	51-55	75-81	16-20	35-40	177-196
20. Zwarte Roodst.	2	-	-	-	2
Roodborst	4	2	4	2	12
Bosrietzanger	-	-	0-1	1	1-2
Kl.Karekiet	-	0-1	-	-	0-1
Spotvogel	5	3	9	3	20
25. Zwartkop	1	-	3	1	5
Tuinfluitier	1	2	5	2	10
Grasmus	-	-	2	-	2
Braamsluiper	1	1	1	-	3
Fitis	6	5	min. 2	1	min.14
30. Tjiftjaf	2-3	4	7	3	16-17
Grauwe Vliegenv.	-	-	5	6-7	11-12
Koolmees	30-46	27-28	20	29	106-123
Pimpelmees	7	9	7	10	33
Staartmees	1-2	-	-	-	1-2
35. Boomkruiper	-	1	4	5-6	10-11
Groenling	3	7-9	3	5	18-20
Kneu	1	-	0-1	1	2-3
Vink	1	2-3	2	5	10-11
Huismus	73-82	176-180	75-100	320	644-682
40. Ringmus	-	-	5	9	14
Spreeuw	40-113	100-123	100-125	360-390	600-751
Zwarte Kraai	1-3	-	4	10-12	15-19
Kauw	3-6	18	5	8-12	34-41
Ekster	1	3	4	6	14
45. Vlaamse Gaai	1-2	-	2	5	8-9
Aantal (mogelijke) soorten	29-30	26-28	36-40	32	43-45

* = aantal ligt waarschijnlijk hoger
zie hiervoor de (eventuele) afzonderlijke tellingen

6. Conclusies.

Bij een dergelijke broedvogelinventarisatie is het niet goed mogelijk dichtheden van broedvogelsoorten te vergelijken: een deel van het getelde gebied is gesloten bebouwing, een deel lintbebouwing. Bij lintbebouwing is de invloed van het omringende gebied op de dichtheden waarin broedvogels voorkomen veel groter, door o.a. de ruime foerageermogelijkheden op het aangrenzende grasland (Torenvalk, Ransuil, Boerenzwaluw, Spreeuw en Zwarte Kraai). Daarom is van deze broedvogelinventarisatie alleen bepaald het aandeel van de 10 talrijkste soorten in de totale broedvogelbevolking van de vier deelgebieden.

Tabel 2: Aandeel van de belangrijkste soorten per deelgebied

Deelgebied:

<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>IV</u>	<u>Totaal</u>
Spreeuw 28 %	Huismus 31 %	Spreeuw 28 %	Huismus 38 %	Spreeuw 31 %
Huismus 20 %	Spreeuw 21 %	Huismus 22 %	Huismus 32 %	Huismus 28 %
Merel 14 %	Merel 14 %	Houtduif 6 %	Houtduif 5 %	Merel 8 %
Koolmees 11 %	Turkse Tortel 5 %	Winterkoning 5 %	Merel 4 %	Houtduif 5 %
Houtduif 5 %	Koolmees 5 %	Koolmees 4 %	Koolmees 3 %	Koolmees 5 %

Gierzwaluw 2 %	Houtduif 5 %	Merel 4 %	Winterkoning 2 %	Winterkoning 2 %
Pimpelmees 2 %	Kauw 3 %	W.Kwikstaart 2 %	Turkse Tortel 2 %	Turkse Tortel 2 %
Fitis 1 %	Gierzwaluw 2 %	Spotvogel 2 %	W.Kwikstaart 1 %	Kauw 2 %
Turkse Tortel 1 %	Huiszwaluw 2 %	Tjiftjaf 2 %	Boerenzwaluw 1 %	Boerenzwaluw 1 %
Kauw 1 %	Pimpelmees 2 %	Pimpelmees 2 %	Zwarte Kraai 1 %	Pimpelmees 1 %
	Groenling 2 %	Boerenzwaluw, Grote Lijster 2 %	Kauw 1 %	W.Kwikstaart 1 %
10 talrijkste soorten samen: 87 %	90 %	78 %	89 %	86 %
overige soorten: aantal: 19-20	16-18	26-30	22	33-35
aandeel: 13 %	10 %	22 %	11 %	14 %

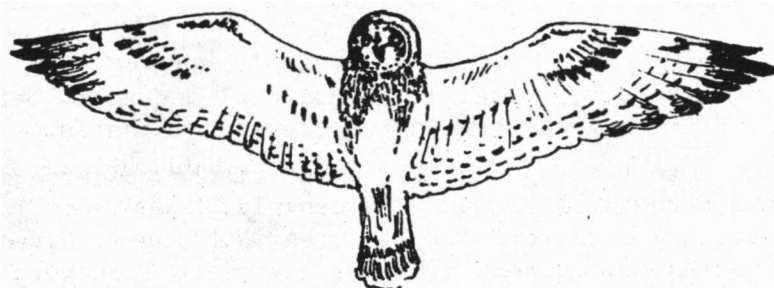
Opvallend in de tabel is, dat Huismus en Spreeuw in redelijk gelijke aandelen voorkomen in de dorpskern (grote bebouwingsdichtheid) en in de lintbebouwing (veel meer struiken en bomen, relatief veel grasland dichtbij). De enige soort waarvoor het verschil in voorkomen groot is, is de Merel: in de nieuwbouwwijken 14% van de totale broedvogelbevolking, in de lintbebouwing 4%. Daar minder in aantal dan de Houtduif.

7 Overige waarnemingen.

Op 19 mei werd een baltsende Watersnip waargenomen (Noordpolder te Veld).

8. Medewerkers.

Het veldwerk werd verricht door N.J.Dwars, J.Harder, M.van Houten, G.van Merriënboer, J.Verhey, A.Vermeule en R.Willemstein. Het verslag werd samengesteld door J.Harder (o.a. aantalsbepaling) en R. van Poelgeest.

DE MIDWINTER-WATERVOGELTELLING 1988

W.Duurland

Evenals in voorgaande jaren werd ook nu weer door de Vogelwerkgroep meege- werkt aan de internationale midwinter watervogeltelling, welke in de periode van 10 t/m 24 januari 1988 werd gehouden. Voor ons land gold als voorkeurs- periode het weekend van 16-17 januari.

Aangezien de nationale roofvogeltelling is vervallen en wij als VWG toch nog wel over de daaruit voortkomende gegevens willen blijven beschikken, werd aan de deelnemers aan deze waterwildtelling gevraagd om bij wijze van proef ook de in hun telgebied waargenomen roofvogels op de telformulieren te willen vermelden.

Voor deze telling werd dat gedeelte van ons werkgebied waar waterwild te ver- wachten is evenals in vorige jaren verdeeld in de hierna volgende telgebieden:

1. Ankeveen en de Spiegelpolder.
2. Weesp binnenstad; de Vecht tussen fort Uitermeer en Muiden; het Amsterdam- Rijnkanaal tussen Weesp en Diemen; de Bloemendalerpolder.
3. De Aetsveldse polder Oost; de Vecht tussen fort Uitermeer en Nichtevecht; het Amsterdam--Rijnkanaal tussen Nichtevecht en Weesp; de Heintjesrak en Broekerpolder.
4. De Horn en Kuyerpolder en de Horstermeer.
5. De Noordpolder beoosten Muiden en de Overscheense polder.
6. De polder Mijnden; de Vecht tussen Vreeland en Loenen en van Loenen tot Nieuwersluis; de polder Holland.
7. De polder Dorssewaard en de Hoekerpolder; de Vecht tussen Vreeland en Nichtevecht; het Amsterdam-Rijnkanaal tussen Loenersloot en Nichtevecht.
8. 8. Kortenhoef Oost en de 's-Gravelandse landgoederen; het Hilversums kanaal tussen 's-Graveland en Kortenhoef.
9. Het Laarder Wachmeer.
10. De Naarder Vesting.
11. De Hilversumse Meent; de Keverdijkse polder en de Keverdijks-Overscheense polder.
12. Kortenhoef: Moleneind en Kromme Rade; de Gooise Vaart.
13. Het Hilversums Wachmeer.
14. Bussum: de vijvers en waterpartijen.
15. De vijvers in Hilversum plus het Hilversums kanaal tot 's-Graveland.
16. Loenen: De Amsterdamse Waterleidingplas, Loenerveense plas Oost en Terra Nova.
17. Loenerveense plas West en Wlde Blik.
18. Oostermeent, Eempolder Nrd en Eempolder Zd.

Het weer:

In het voorkeursweekend was, vooral op de Zaterdag, het zicht beperkt door een lichte nevel. Er viel geen neerslag en er was nergens ijs.

De medewerkers aan deze telling waren in alfabetische volgorde:

R.v.d.Akker, J.van Bergeyk, Y.Bosman, M.Doornveld, M.de Graaf, J.Harder, F.Hoes, J.de Jonge, I.Karsemeyer, A.v.Klaveren, N.Klippel, A.van Leyden, M.Loohuizen, H.Moerman, M.v.d.Pol, R.Prins, A.Stoker, T.Stoker, T.Trompetter, A.Vermeule, P.Vos, C.Westeneng, F.v.d.Weyer en O.Wildschut.

Graag wil ik vanaf deze plaats alle tellers en telsters danken voor hun spontane medewerking. Helaas moet ik echter vaststellen dat er nog een naam ontbreekt van een teller van wie ik tot nu toe nog geen tellijst ontvangen heb.

De resultaten van de telling zijn vervat in bijgaand overzicht.

Telgebied	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Totaal	
Fuut	23	9					8	2	1	4	1					21	75		144	
Dodaars		2						1				1							4	
Aalscholver																2			2	
Wilde Eend	63	195	6	geen tellijst ontvangen.	123	227	204	393	99	30	192	23	10	123	320	1192	250	142	3592	
Wintertaling																	21			21
Krakeend	2																37			39
Smient	19																6164	1500	3	7686
Slobeend																	13	105		118
Zwevend niet gedet.	23																2			25
Knobbelzwaan	4	1	19			2	2	7	14			18	3		2	3	30	3	35	143
Wilde Zwaan																			19	19
Kleine Zwaan						4						2							494	500
Grauwe Gans	20																173	76	170	439
Kolgan		60*	440		18*	9*		270			25					12		1	835	
Rietgans		5*						8											13	
Brandgans								100*											100	
Kuifeend	39	42	85		5	40	128		13	120	7				13	361	31		884	
Tafeleend			3		2		51	1	15	38	3				11	568	79		771	
Brilduiker	37	2									1					20			60	
Grote Zaagbek					5											26			31	
Nonnetje	6				9				5							9	7		36	
Bergeend															1				1	
Mandarijneend														2					2	
Eend niet gedet.															2				2	
Meerkoet	126	463	210		98	107	474	181	3	120	255	7		26	131	14	81	408	2704	
Waterhoen	1	13				21	3	5		15	23	7		1	33			16	138	
Blaauwe Reiger						4	3	6			10							14	37	
Buizerd					1		2	2	1		8	4						15	33	
Torenvalk					3		2	1			2							8	16	
Bl.Kiekendief																		1	1	
Waterpieper								1											1	

* = overvliegend

VAN VOORWERELDLIJKE REPTIELEN, GEDULDIGE SCHILDWACHTEN, HELIKOPTERS
EN NOG VEEL MEER

Verslag wandelexcursie Huizer Pier/Gooimeerkust
 Zondag 20 december 1987 o.l.v. Hans van Oosterhout

door Rob Kloosterman

Het was een door een hoge wattendeken bedekte zondagochtend voor Kerst, met goed zicht, windkracht 6 en een temperatuur van 10 graden boven nul. Circa twintig geïnteresseerden kwamen opdagen bij " 't Roefje" aan de Huizer Pier. Na op het nabij gelegen drasige wellandje enige Graspiepers te hebben waargenomen (Water- en Oeverpiepers komen daar overigens ook voor) ging het richting pier, alwaar in de vaargeul circa vijf paartjes Grote Zaagbekken (wat was het ook weer, room- of boterbuiken?) zwommen. Vlak daarna kwamen nog zo'n 15 paartjes uit de jachthaven gevlogen, richting Gooimeer.

Twee Krakeenden joegen over, waar de toppen van het bos tegenover de jachthaven zouden zijn als het niet gekapt was.

Links van de dam, boven het Gooimeer, opereerde een zeer dichte, tollende vlucht van zo'n 20 Wintertalingen. Met windkracht zes op de staart zijn ze nog sneller dan ze al in hun normale doen zijn. Eenmaal neergestreken in het water tussen een groep Wilde- en Kuifeenden plus Meerkoeten, was het goed te zien dat zij Europa's kleinste eendesoot zijn.

Ondanks de harde wind zijn we naar het einde van de pier gelopen, alwaar een prachtig uitzicht werd verkregen op het witgekuifde Gooimeer. Tussen een groepje met rustige vleugelslag vliegende Aalscholwers konden wij goed de witgebuikte jonge vogels ontdekken. Een Aalscholwer had plaats genomen op een zitje in het water, hetgeen eigenlijk als vaargeul-aanduiding dient. Hij deed mij even denken aan een voorwereldlijk reptiel.

Enige volwassen Grote Mantelmeeuwen vlogen al fouragerend laag over het water. Hoekige, felle rovers met een gitzwarte mantel. Verder waren nog waar te nemen een groepje van circa 10 Futen en zeer veel laag over het water rommelende Kapmeeuwen.

Teruglopend over de pier vloog een formatie van zo'n 30 Kolganzen over ons heen. De zwarte buikvlekstrepes goed waarneembaar. Bij het begin van de pier speelde een troep van circa 20 Ringmussen.

Aangekomen ter hoogte van de steenfabriek kwamen wij een verzameling van ongeveer 90 Houtduiven tegemoet, dan weer zittend in de bomen, dan weer vliegend.

Langs het verlaten weiland tussen bosrand en rietkraag richting "Oud Naarden" werden we vergezeld door wat Koolmezen, Merels, Fazanten en een met veel aandacht etende Zwarte Kraai.

Aandoenlijk was het aanzicht van een wat al te tamme Roodborst, welke later vleugellam bleek te zijn. Hij kon, voor ons althans, het vege lijf nog redden. Vanuit de bosrand gaf plotseling een Groene Specht met een diep golvende vlucht een show weg. Een "lach" kon er echter niet vanaf. Het was de tijd van het jaar niet.

Vanaf de "Magdalena" uitkijkpost (zo was het toch, Hans?) was vrijwel niets op het Gooimeer te bekennen. Ook de in dit gebied gesignaleerde Rode Wouw liet zich niet zien.

Weer beneden aangekomen had een poging om het geluid van de schuwe Waterral op te roepen ook al geen succes. Na een korte koffie-onderbreking in "Oud Naarden" werd via de boszijde weer teruggelopen naar de Oude Haven van Huizen. Buiten gekomen lieten meteen al twee Grote Bonte Spechten zich uitgebreid observeren. Daarna weer verder. Een enkele Ekster, Vlaamse Gaai en Zwarte Kraai scharrelde rond, terwijl wat Goudhaantjes hun "sie-sie" lieten horen. Een Ransuil zat verstoord te kijken op een hoge tak, dicht tegen de stam van een den. In alarmhouding met vertikaal gespitste pluimen.

Het laatste gedeelte van de excursie leidde door een prachtig landschap van akkers, afgewisseld met bos, zeer open maar vrijwel nergens verstoord door bebouwing.

Een groepje van pak weg 20 Staartmezen (er waren geen noordelijke bij) zwierf rond in de struiken. Iemand vergeleek ze met helikopters. Aangeland bij het eerder genoemde drassige weilandje achter 't Roefje kregen we nog een toegift in de vorm van een peloton van acht Blauwe Reigers, onverstoord dicht opeen staand in de harde wind aan een slootkant, als grote grijze geduldige schildwachten. Onbeweeglijk met de kop en spietsdolk tussen de schouders. De jonge exemplaren in een wat donkerder verenkleed. Prachtige vogels.

Een schitterende ochtend, mede gerealiseerd door de enthousiaste en deskundige begeleiding van Hans, waarvoor nogmaals dank.

ONTVANGEN LITERATUUR

Samengesteld door Leny Reddingius.

ARGUS Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 12 no 4, december 1987:

Halt aan achteruitgang van haas, fazant en patrijs? Jagers worden planters - Afschot van vogels bij viskwekerijen zinloos - Over beleid en natuur in Nederland - Een kritische beschouwing van de argumentatie van jagers: jagen uit dierenliefde.

AYTHYA VWG van de NJN, jrg ? no 3, januari 1988:

Invliegende wadvogels op Stryp (Terschelling) - Hoogwatertelling Boschplaat (Tersch.) 2.8.1987.

DEBAKEL District VI van de NJN, jrg 14 no 1, februari 1988.

idem jrg 14 no 2, maart 1988:

Watervogeltellingen Ankeveense Plassengebied winter 1985/86.

FICEDULA Twentse VWG, jrg 16 no 4, december 1987:

Waterwildtellingen 1987 rond Delden - Witte Kwikstaartenslaapplaats bij Deurningen - Drieteenmeeuwen in Twente . Porseleinhoen bij Hnegelo.

idem jrg 17 no 1, maart 1988:

De Huiszwaluw in Twente (1) - Herkenning en voorkomen van mantelmeeuwen in Twente - De lotgevallen van een grote groep Kraanvogels.

DE FITIS VWG Haarlem e.o., jrg 23 no 4, 1987:

De Appelvink, een blijver of niet? Voorkomen tijdens invasie in 1986 en daarvoor in Zuid-Kennemerland - De Gruiters: een klein maar waardevol graslandgebied - Water- en roofvogeltelling januari 1987 - Eerste waarnemingsdata van wintergasten in 1986-1987.

idem jrg 24 no 1, 1988:

Weidevogelgebieden rond Haarlem. Broedvogeltellingen van 9 graslandgebieden in 1982 en 1987 - Eerste waarnemingsdata van zomergasten in 1987 - Voorjaarstrek bij 't Wed in 1986 en 1987 - Enkele aantekeningen bij een waarneming van de Brilzeeëend.

DE GIERZWALUW VWG der KNNV Amsterdam, jrg 25 no 4, 1987:

Noordkant Amsterdamse Bos: Natuurreservaat? - Weidevogelbescherming in Waterland.

DE GRAUWE GANS Stichting Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland, jrg 3 no 3/4, dec.1987:

Mogelijkheden tot natuurbeleving in Flevoland (1) - Herkennen van Ruigpootbuizerds - Omtrent Noordse en "gewone" Nachtegaal.

DE GRUTTER Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, jrg 12 no 1, februari 1988:

Watervogels in De Rothoek (gebied, grenzend aan het Noordzeekanaal, L.R.) - Voor Blauwe Reiger, Kluut en Huiszwaluw was 1987 geen onaardig broedseizoen.

DE KLEINE RATELAAR Inst.v.Natuurbeschermingseducatie, afd.Gooi eo.o., jrg 10 no 1, februari 1988:

De landgoederen van de Gooise Noordflank.

knipselkrant Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 12 no 6, januari 1988:

Vogelwet heeft grotere mazen dan de netten van de vangers - Activisten stoppen jacht op Fazanten - "Als ik het doden goed gedaan heb, geeft dat bevrediging"- enz.enz....

idem jrg 12 no 1, maart 1988:

Fel protest tegen reizen voor jacht op grof wild - Rapen kievitseieren ondanks EG-richtlijnen toegestaan - Roofvogels beschermen kweekvis- Overheid zet bevers uit in de Biesbosch - Ruim baan voor wild op de Veluwe.

DE KRUISBEK Vogelwacht Utrecht, jrg 31 no 1, jan/febr 1988:

Vogeldeterminatie: de Fuut.

LIMOSA Nou/SOVON/red.Watervogels, jrg 60 afl.3, 1987:

Talrijk voorkomen Jan van Genten bij Texel in de herfst: reactie op lokale voedsel-situatie - Vogeltellingen op de Engelsmanplaat - De naar geslacht gescheiden na-jaarstrek van de Vink in Zuid-Limburg - Terreinkeuze van voedselzoekende Roeken in Zuidoost-Drenthe - Punt-Transect-Tellingen wintervogels 1986/87 - Ganzentellingen in Nederland en Vlaanderen in 1985/86.- In hoeverre bepalen lemmingen het broed- resultaat van Rotganzen? - Lepelaar vooruit.

idem jrg 60 afl. 4, 1987:

Verspreidingspatroon van de Roek in Zuidoost-Drenthe - Doodsoorzaken van Toren- valken in Nederland - Verschillen in overwinteringsgebied van Friese Scholeksters - Hink, stap of sprong? Reisbeperkingen van arctische steltlopers door voedselzoeken, vetopbouw en vliegsnelheid - Grote prooien voor de Lepelaar in theorie en praktijk.

MEERKOET Natuur- en Milieufederatie Wierhaven, no 4, 1987:

Buizerd eet paling.

idem no 4, 1987:

Weidevogelbescherming nabij Westerland.

MENS EN NATUUR IVN, jrg 39 no 1, voorjaar 1988:

Het gehele nummer is gewijd aan landbouw en milieu, met o.a.: na ons de strontvloed? - En de boeren zelf..... - Wie is hier gek? Milieueducatie vanuit een conflict - Nestbescherming anders - Ontwikkelingen in het landelijk gebied.

DE MOURIK VWG Rijk van Nijmegen e.o., jrg 14 no 1, 1988:

De Waterpieper in het Rijk van Nijmegen e.o. (Dit 47 pagina's tellende artikel beslaat het gehele nummer).

NATUURBEHOUD Ver.tot Behoud van Natuurmonumenten, jrg 19 no 1, februari 1988:

Griend, goede greep van de natuur, krijgt opknopbeurt - Nota geeft koers aan extern landbouwbeleid Natuurmonumenten - De Noordzee: alleen de rente is voor ons - Neeltje Jans aangekleed.

NATUUR EN MILIEU Stichting Natuur en Milieu, jrg 12 no 2, februari 1988:

In het milieu van de Noordzee - In Den Helder begint de victorie (vrijwilligerswerk in natuurgebieden, L.R.) - De vervuiling van de waterbodem.

idem jrg 12 no 3, maart 1988:

Milieuschade, wie zal dat betalen? - Grote Peel bedreigd door ontwatering.

NATUUR NABIJ IVN Eemland, jrg 16 no 1, februari 1988.

PERKETUTTER NJN afd. Hilversum, jrg 17 no 2 (bedoeld wordt 1, L.R.), niet gedateerd.

idem jrg 17 no 2, niet gedateerd.

idem jrg 17 no 3, niet gedateerd.

POLYGONUM NJN afd. Na/Bu, jrg 5 no 2, jan/febr.1988.

DE STEENLOPER VWG Den Helder, jrg 6 no 32, maart 1988:

Landtrekverslag najaar 1987 - Zilvermeeuwen met kleurringen in Den Helder e.o. - Een vreemde vondst (dode vogels in een schoorsteen, L.R.) - De opmars van de Turkse Tortel.

TUSSEN VECHT EN EEM Ver.Vrienden v.h. Gooi/Stichting Tussen Vecht en Eem,

jrg 6 no 1, februari 1988:

De verspreiding van planten en dieren van het Gooi - Wandelen in het Gooi in de vorige eeuw - Muiderberg: Joodse begraafplaats, Hofrust, Overbosch, Heinze, Brink en Florisberg.

VELD EN VITRINE Fries Natuurmuseum, no 99, januari 1988.

HET VOGELJAAR Stichting Het Vogeljaar, jrg 35 no 4, september 1987:

Speciaal nummer t.g.v. het zestigjarig bestaan van twee Haagse verenigingen, n.l. de Alg.Ver.voor Natuurbescherming te 's-Gravenhage e.o. en de Ver.voor Vogelbescherming 's-Gravenhage e.o.

idem jrg 35 no 6, december 1987:

De zeevogels van de Schotse eilanden- Bigamie bij Ooievaars - Hoe het in 1987 ging met de Ooievaars in Nederland - Grote Gele Kwikstaarten houden van schone, natuurlijke beken - Roerdampen in Nederland van 1500 tot 1800.

VOGELS Nederl.Ver.tot Bescherming van Vogels, no 44, maart/april 1988:

Zwarte Specht - Jaarverslag 1987 - Nederland is nog niet af.... (Het Plan Ooievaar) - De Hekslootpolder, kiezen tussen veenweidegebied, woonwijk of surfplas - Eksters te gast, lust of last? - Buitelingen van een steppebewoner: voorjaarsgedrag van de Kievit - Moerasvogels van Europa: de Ooievaar.

DE WIJDE BLIK Stichting Milieutijdschrift Gooi, Vechtstreek e.o., no 87/4, febr.1988:

Themanummer Natuur in de stad.

ZICHT OP STICHT Stichtse Milieufederatie, jrg 5 no 1, 1988.

VELDWAARNEMINGEN

Samengesteld door Jos de Jonge.

Roodkeelduiker	1	17.01	Bovenwater, Lelystad	Wwt/HO
Dodaars	1	16.01	(Op borst en flanken olievlekken!)	FK
"	2	14.03	Beresteinse Vaart, 's-Graveland	ND
Roodhalsfuut	1	20.03	Laarder Waschmeer, Hilversum	RBr/WBr
Ooievaar	1	18.01	Naardertrekvaart, Muiden	mV
"	2 OV*	15.02	Omg.Larenseweg, Hilversum (verbleef een half uur op het dak)	ND
"	1 OV	18.03	Prinsenstraat, centrum Hilversum	JMm/WH1
Lepelaar	2 OV	12.03	4e kwadrant, Huizen	ND
Grauwe Gans	2	3.04	Prinsenstraat, Hilversum	JJ
Kolgans	ca.10.000	1.01	Het Hol, Kortenhoef (met min.5 donsjongen)	Wwt/HO
Kleine Zwaan	6	16.01	Langs Ossenkampweg, Lelystad	RBr/WBr
Nijlgans	6	27.02	Noordpolder, Muiden	FK
"	2	4.03	Berestein Nrd. langs Zuidereinde, 's-Gr.land	FK
"	2	4.03	Kwakel Westzijde, 's-Graveland	WD
"	2	4.03	Kortenhoefsedijk, Kortenhoef	FK
"	2	18.03	Omg.'s-Gravelandse Belt	JJ
Bergeend	1	16.01	Plas bij Anna's Hoeve, Hilversum	FB
"	20	30.01	Gooimeer, Huizen	FB
"	7	6.02	Hollandse Brug, Muiderberg	AV/ND
"	4	7.03	Gooilust/Schoonoord, 's-Graveland	WD/WB/LHt
"	19	12.03	Eempolder Nrd, Eemnes	WD
"	4	18.03	Hilv.Meent	RBr/WBr
"	3	20.03	Dijkweg, Muiderberg	WD
"	26	30.03	Ankeveense Pad, 's-Graveland	AV
"	20	30.03	Corverslaan, 's-Graveland	HvdV
Pijlstaart	20	13.02	Raboes, monding Eem	FK
Mandarijneend	1 mn	8.03	Bosweide, Spanderswoud	WBr
"	1 mn	18.03	's-Gravelandse Belt	YB/FK
Brilduiker	4 + 6	17.02	IJmeer, Muiden	RP
Nonnetje	10 vr + 1 mn	17.01	Eempolder Nrd, Eemnes	AV
"	6 vr	19.01	Naarderbos (plas)	YB
"	3 vr + 2 mn	10.02	Plasjes Naarderbos	JVw/LVw
"	4 vr + 1 mn	23.02	Loenderveense plas, Loosdrecht	AV
Midd.Zaagbek	1 vr + 2 mn	27.01	Loenderveense plas, Loosdrecht	ND
Grote Zaagbek	3 vr + 3 mn	10.02	Oostvaardersdijk, Zd.Flevo	WBr
"	3 vr + 1 mn	11.02	Plasjes Naarderbos	JMk/OLd
"	2 vr + 1 mn	17.02	Laarder Waschmeer, Hilversum	BR
Wespendief	1	23.02	IJmeer, Muiden	MG
Rode Wouw	1 OV	16.03	Spanderswoud, Hilversum	DJ/MG
"	1 OV	17.03	A27, Eemnes	AV/ND
"	1 (dood)	20.03	A27, Hilversum	HvdV
"	2	22.03	Einde Gooi, Hilversum	JF
Havik	1	4.03	Egelshoek, Kanaaldijk, Hilversum	DJ
"	1	21-02	Spanderswoud, Hilversum	DJ
Sperwer	1	19.01	Naardermeent/Oostdijk, Naarden	AV
"	2	3.02	Hoorneboegse Hei, Hilversum	AV
"	1	13.03	Laarder Waschmeer, Hilversum	DJ
Buizerd	3	17.01	In krentenboom in tuin Gr.Wichmanstr.H'sum	AV
"	9	27.01	Kromme Rade, 's-Graveland	DJ
"	5	14.02	Hilv.Waschmeer (op thermiek)	AV
"	5	8.03	Hilv.Meent	DJ
Zeearend	1 juv	8.01	Zanddijk, Naarden (op thermiek)	JR
Bl.Kiekendief	1 + 1	19.01	Oostvaardersplassen t.h.v.paal 20	RP
"	1 vr	25.12	Oostvaardersdijk, Almere	JR
Br.Kiekendief	1 mn	29.03	Knardijk bij obs.hut, Lelystad	LVw/JVw
Slechtvalk	1	15.02	Gooimeer/Magdaleen, Naarden/HUizen	AV
Smelleken	1 vr	19.01	Dijkweg, Muiderberg	WD
Waterral	1	8.03	Hilv.Meent	DJ
Waterhoen	35	24.01	Wolfkamer, Huizen	DJ/MG
Scholekster	ca.150	20.03	Rioolzuivering Gooyergracht, Blaricum	RBr/WBr
			Noordpolderweg, Muiden	

Goudplevier	6 OV	22.03	Jeneverpad/Holl.sloot, Hilversum	DJ
Kievit	1	19.01	Hilv.Meent	WD
Tureluur	2 OV	12.03	Eempolder Nrd, Eemnes	AV
"	5	20.03	Noordpolderweg, Muiden	RBr/WBr
Witgatje	3	7.02	Einde Gooi, Hilversum	AV/FK/ND/exc
Grutto	28 OV	12.03	Prinsenstraat, Hilversum	ND/BD
Houtsnip	1	12.11	Spanderswoud, Hilversum	Old
Watersnip	14	3.02	Hilv.Waschmeer	DJ
"	3	3.02	Warandebergen, Blaricum	DJ
"	2	10.02	Westerheide, Hilversum	AV
"	8	5.03	Wolfkamer, Huizen	FK/cu
Bokje	3	3.02	Hilv.Waschmeer	DJ
Holenduif	6	22.03	Egelshoek, Hilversum	AV/ND
Turkse Tortel	12	9.01	N.O. v. Weesp (slaapboom?)	RBr
Ransuil	18	13.01	Hoorneboeg, Hilversum	ND/BD
"	1	19.01	Knardijk, Lelystad	RP
"	1 OV	22.02	Oude Haven, Hilversum	JMk
Velduil	1	19.01	Oostvaardersdijk (p.10)	RP
Bosuil	1	14.03	Muiderbos, Muiden	RBr
"	1 juv	18.03	Omg. TV-toren, Hilversum	AV
IJsvoegel	1	26.02	Spanderswoud, Hilversum	FK
"	1	27.02	Landg.Spanderswoud, 's-Graveland	FK/cu
Zwarte Specht	1	18.01	Gooilust, 's-Graveland	ND/BD
" "	1	25.02	Spanderswoud, Hilversum	HvdV
" "	1	3.03	Kolhornseweg/Zonnestraal, Hilversum	HvdV
" "	1	20.03	Einde Gooi, Hilversum	RBr
" "	1	21.03	Laarder Waschmeer	AV/ND
Midd.Bonte Specht	1	18.01	Torenlaan/Grensiaan, Laren (ook 17.01)	WWt/AG
Kleine B.Specht	1 mn	8.01	Einde Gooi, Hilversum	JR
" " "	1 vr	18.01	idem id	JR
Kuifleeuwerik	2	16.03	Bovenmaatweg, Huizen	MG
Veldleeuwerik	1	27.01	Limieten, Huizen	mS
"	15	30.01	Corversakker, Hilversum	ND/BD
"	ca.16	13.02	Westerheide (zingend)	WB
Boerenwaluw	1	24.01	Westzeedijk, Muiden	WBr/RBr
Oeverpieper	1	16.01	Stichtse Brug	DJ/BJ/AV
"	1	12.03	Raboes, Eemnes	AV
"	1	20.03	Naarderbos, Naarden	AV
Waterpieper	1	16.01	Cannenburgerweg, 's-Graveland	FK
"	1	27.01	Bergse Pad, Ankeveen	FK
"	1-2	5.03	Huizer Pier	FK
Grote Gele Kwikst.	1	20.03	Corversbos, Hilversum	FK
Witte Kwikstaart	2	21.02	Westzeedijk, Muiden	RBr/TK
Rouwkwikstaart	1	11.10	Pampushaven, Almere	WWt
Zwartkop	1	14.02	Centrum Bussum	JMk/MLf
Fitis	1	3.04	Het Hol, Kortenhoef	JJ
Tjiftjaf	1	20.01	Westhove, Huizen	DJ
"	1	20.03	Naarderbos (zingend)	AV
"	1	20.03	Einde Gooi, Hilversum (zingend)	DJ/MG
Vuurgoudhaantje	1	3.02	Hilv.Waschmeer	DJ
"	1	2.03	" "	ND
"	1	20.03	Corversbos, Hilversum	FK
Zwarte Roodstaart	1	12.02	Kerkelanden, Hilversum	JMk
Kramsvogel	ca.160	15.02	Gooilust/Schoonoord, 's-Graveland	FK/YB
"	450-500	19.03	Omg.Land.Spanderswoud, 's-Graveland	FK/cu
Koperwiek	68	14.03	Laarder Waschmeer, Hilversum	ND
"	70-100	22.03	Huizen (slaapplaats)	mS
Grote Lijster	1	16.01	Begraafplaats, Huizen	mS
" "	2	13.02	Meentweg, Eemnes	AV
" "	1	24.02	Bosweide Spanderswoud, Hilversum	HvdV/.T
Glanskop	2	22.02	Hilversum	AV/ND
"	1	22.03	Jeneverpad/Holl.sloot, Hilversum	DJ
"	1	22.03	Uitwijck, Hilversum Z.	DJ
Matkop	1	16.01	Dijkweg, Muiderberg	RBr/WBr
Keep	30	17.01	Ankeveense Pad, 's-Graveland	AV
Groenling	29	29.01	Peerikampaan, Hilversum (slaapplaats)	ND

Sijs	8	16.01	Beresteinseweg, 's-Graveland	FK
"	ca.40	10.02	Vaart bij J.Steenlaan, Naarden	WB
"	ca.400	2.03	Hilv.Waschmeer	ND
"	1	12.03	Huizermaat, Huizen (zingend)	BR/KB1/CB1
Putter	22	19.01	Hoorneboegse Heide, Hilversum	DJ
"	12	13.02	Bos omg.Hilv.Waschmeer	FK/YB
"	7	17.02	Zwarte Bergen, Hilversum	FK/YB
"	ca.40	17.02	Oude Meentweg, Hilversum	AV/ND
"	tot.45	eind febr.	Spanderswoud, Hilversum	JMk
"	58	2.03	Hilv.Waschmeer	ND
Barmsijs	21	28.11	NOS-terrein, Hilversum	JMk
"	11	10.02	idem id	JMk/JLg/OLd
"	2	16.02	Bosberg, Hilversum	DJ
"	1	24.02	Smithuyserbos, Hilversum	FK
" (Grote)	1	19.03	Hilverbeek, 's-Graveland	FK/YB/cu
" (")	2-3	20.03	Corversbos, Hilversum	FK
Kruisbek	3	27.01	Dassenbos, Hilversum	DJ
"	2	24.02	Smithuyserbos, Hilversum	FK/YB
"	2	22.03	Jeneverpad/Holl.sloot, Hilversum	DJ
Goudvink	6	19.01	Limitische Heide, Huizen	mS
Appelvink	6	7.02	Hollands Hout, Lelystad	RA/IK
"	1	22.02	Omg.Arubalaan, Hilversum	ND/AV
"	2	22.03	Jeneverpad/Holl.sloot, Hilversum	DJ
Ringmus	11	17.02	Westbatterij, Muiden	WBr
"	8	11.03	Weg op de Egelshoek, Hilversum	JJ
Roek	17	17.02	Korte Muiderweg, Weesp	RBr
"	2	25.02	Kwekerij Spanderswoud, Hilversum	JMk
"	5	22.03	Einde Gooi, Hilversum	DJ

Met dank aan de inzenders:

RA - R.v.d.Akker	LHt - L.Hartog	RP - R.v.Poelgeest
CB1- Corrie Blanken	WH1 - Willie Heldoorn	BR - B.Roor
FB - F.Beffer	BJ - Bas Jonkers	JR - J.Rung
KB1- Kees Blanken	DJ - D.A.Jonkers	mS - Mevr.Schaap-Elshove
RBr- R.v.d.Brink	JJ - J.de Jonge	.T - Terlouw
WB - W.Bindt-Bonnes	FK - A.v.Klaveren	AV - A.Vermeule
WBr- W.v.d.Brink	IK - I.Karsemeyer	HvdV- H.v.d.Velden
YB - Y.Bosman	JMk - J.Mekel	JVw- J.Verwey
BD - L.J.Dwars-v.Achterberg	TK - T.Kievits	LVw- L.Verwey-Sonius
ND - N.Dwars	JMm - Jos Meulmans	mV - Mevr.Vermeij
WD - W.Duurland	JLg - Jan Loggen	Wwt- W.Weitjens
JF - Joh.J.Frieswijk	MLf - Michiel Lijf (?)	cu - cursus excursie
AG - A.Grobbe	OLd - Olaf Langendorff	exc- excursie VWG
MG - M.de Graaf	HO - Hans v.Oosterhout	

* OV = overvliegend

INHOUDSOPGAVE "DE KORHAAN" 1986

Akker, R.v.d.	Wintertellingen Kramsvogel, Koperwiek, Bonte Kraai Roek en Blauwe Reiger	62
Beyers, F.	Fietstocht langs de Vechtplassen 24-5-86	83
Brink, R.v.d.	Excursie Bergse Pad en Dammerkade	99
Duurland, W.	Een wandeling van Baarn naar Huizen	73
Fuchs, H., M.v.d.Pol en T.Stoker,	Broedvogels van Nederhorst den Berg en Overmeer in 1985	58
Fuchs H. en M.v.d.Pol	Broedvogels in de bebouwde kom van Muiderberg in 1985	59
Jonkers, D.A.	40 Jaar later. Opnieuw een voettocht door de Eempolders	76
Jonkers, D.A.	Worden ondersoorten van de Kauw in Het Gooi en omstreken niet herkend?	97
Klippel, N.	Voorjaarsfenologie 1985 en 1986	11
Lam, E.	Broedvogelinventarisatie beb.kom Hilversum	12
Lam, E.	Groene longen binnen beb.kom Hilversum	100
Lam, E.	Sperwers als prooi in Spanderswoud	103
Mireille en Hans	Verslag vogelweekend Schiermonnikoog	64
Moerbeek, D.J., E.J.v.IJzendoorn en G.J.Oreel	Vogeltopografie	104
Mulder-Eenjes, E.M.	Belevenissen in mijn herfsttuin	31
Murris, B.	Onvergetelijke momenten	18
Poelstra, S.H.	Collage 1985	20
Sinoo, R.	Vogels kijken in Senegal	32
Vermeule, A.	Huiszwaluwneststellingen in 1984 en 1985	54
Weitjens, W.	Fietsexcursie door Zuidelijk Flevoland	41
Weitjens, W.	Verslag fietsexcursie 24-5-86	83

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Het dagelijks bestuur

Voorzitter : J.Meyer, Molenpad 19, 1381 EC Weesp, tel. 02940-16502
Sekretaris : M.de Graaf, Westhoven 48, 1275 DD Huizen, tel. 02152-60456
Penningmeester : L.Mudde, Slauerhoffstraat 6, 1382 RR Weesp, tel. 02940-11683
VWG het Gooi : Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

Kontaktpersonen

Avifauna : A.P.Vermeule, Gr.Wichmanstraat 40, 1222 BR H'sum, tel. 035-857492
Eempolders : R.A.Kole, Torenavalk 22, 3752 SK Bunschoten, tel. 03499-82303
Nestkasten : D.A.Jonkers, Juffersland 16, 3956 TT Leersum, tel. 03434-51109
Propaganda : R.v.d.Akker, Gooiersgracht 15, 1251 VA Laren NH; tel. 02153-83071
Vogelcursus : A.v.Klaveren-van Oord, Berkenhof 3, 1241VP Kortenhoef tel.035-61426
contr. Vogelwet: R.G.Moolenbeek, A.Voetlaan 14, 1244 PJ Ankeveen, tel. 035-62641
Korhaan : W.Duurland, M.Simonszhof 84, 1216 LM Hilversum, tel. 035-17222
Vogelasyl : B.v.lngen, J.v.Schimmelstraat 6, 1411 VS Naarden, tel.02159-45658
Excursies : J.J.M.Hardon-v.Velsen, Dotterbloemlaan 39, 3742 ED Baarn,
tel. 02154-18804

Inzenden waarnemingskaartjes

J. de Jonge, Van Brakelllaan 26, 1215 PJ Hilversum

Afhalen waarnemingskaartjes

Ankeveen : R.G.Moolenbeek, A.Voetlaan 14, 1244 PJ Ankeveen, tel.035-62641
Bussum/Naarden: L.Reddingius, Gr.W.den Oudelaan 22, 1412 AV Naarden, 02159-42508
Hilversum : J.de Jonge, Van Brakellaan 26, 1215 PJ Hilversum, tel.035-17672
Huizen : Bert Roor, Eland 41, 1273 OK Huizen, tel. 02152-64623 (p)
030-913685 (w)
Muiden : Mark v.d.Pol, Lely 3, 1398 CS Muiden, tel.02942-3510

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

Vogels tussen Vecht en Eem

De verkoopadressen zijn:

Rick v.d. Akker	Gooiergracht 15	Laren	02153-83071
Bep Dwars	Prinsenstraat 15	Hilversum	035-233973
Jacques Meyer	Molenpad 19	Weesp	02940-16502
Emmy Disselkoen	Meentzoom 47	Blaricum	02153-13451
Wil Bindt	O.'s-Gravelandseweg 9	Bussum	02159-12640
Rob Kole	Torenavalk 22	Bunschoten	03499-82303
Henk Hardon	Dotterbloemlaan 39	Baarn	02154-18804

" De Korhaan "
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028 , 1200 BA Hilversum

port betaald
Hilversum

XH 3016104 G
LECLERCQ J W

VT HOFFSTR 28
1223EE HILVERSUM